

LOUISA ALCOTT

VIIMEVUOTISET
YSTÄVÄMME

Louisa Alcott
Viimevuotiset ystävämme

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24175420

Viimevuotiset ystävämme:

Содержание

1.	4
2.	20
3.	30
4.	45
5.	57
6.	81
Конец ознакомительного фрагмента.	95

Louisa May Alcott

Viimevuotiset ystävämme

1.

JUORUILUA

Jotta olisimme asioista selvillä ja voisimme suoraa päätä siirtyä Megin häihin, on ehkä paikallaan jutella ensin hiukan Marchin perheestä. Ja sanon jo etukäteen: jos joku vanhempi lukija väittää, että kirjassa on liian paljon rakkautta – niin kuin siinä heidän mielestään voi olla – (nuorilla ei kai ole mitään tätä aihetta vastaan), voin vain yhtyä rouva Marchin sanoihin: "Mitä muutakaan voi odottaa, kun talossa on neljä iloista tyttöä ja tien toisella puolen komea nuori naapuri."

Kuluneiden kolmen vuoden aikana perheessä ei ole tapahtunut suuriakaan muutoksia. Sota on päättynyt ja pastori March taas onnellisesti kotona kirjojensa ääressä ja hoitamassa pientä seurakuntaansa. Tuon hiljaisen, tutkistelijan viisaus ei ole vain oppineisuutta, hänen lähimmäisenrakkautensa kohdistuu kaikkiin ihmisiin ja hänen hurskautensa kumpuaa niin syvältä, että se sävyttää koko hänen jalon ja rakastettavan persoonallisuutensa.

Huolimatta köyhyydestä ja tinkimättömyydestä, joka oli

estänyt pastori Marchia tavoittelemasta maallista menestystä, hänen ympärilleen oli kerääntynyt laaja ihailijapiiri, sillä hänen ylevä luonteensa veti ihmisiä puoleensa kuin kukkien mesi mehiläisiä.

Ulkopuolisista tuntui, että taloa hallitsi viisi toimeliasta naista, ja se pitikin osittain paikkansa, mutta silti tuo kirjojensa ääressä istuva hiljainen oppinut oli perheen pää, kodin keskipiste, sen omatunto, ankkuri ja lohduttaja. Hänen puoleensa naisväki kääntyi aina murheen hetkinä.

Tytöt uskoivat sydänhuolensa äidille, mutta isä oli heidän sielunhoitajansa; ja he rakastivat vuosi vuodelta yhä enemmän vanhempiaan, jotka uskollisesti uurastivat heidän hyväkseen. Tämä rakkaus solmi heidän välilleen hellän, kestävän siteen.

Rouva March on yhtä pirteä ja iloinen kuin ennenkin, vaikka hänen tukkansa on hiukan harmaantunut viime tapaamisen jälkeen. Hän on nykyisin niin uppoutunut Megin asioihin, että sairaalat ja kodit, joissa on yhä paljon haavoittuneita 'poikia' ja soteleskiä, varmaan kaipaavat äidillisen ystävänsä käyntejä.

John Brooke täytti vuoden päivät miehekkäästi velvollisuutensa, haavoittui, sai komennuksen kotiin eikä päässyt enää rintamalle. Tultuaan kotiutetuksi hän yritti parhaansa mukaan voimistua, perehtyä liikeasioihin ja valmistaa kotia Megille. Järkevänä ja itsenäisenä hän torjui herra Laurencen hyväntahtoiset tarjoukset. Hänestä oli mieluisampaa ansaita rehellisesti palkkansa kirjanpitäjänä kuin ryhtyä uhkayrityksiin lainarahojen turvin.

Brooken ollessa rintamalla Megin aika oli kulunut työssä ja odotuksessa. Hän oli naisellistunut, kehittänyt perheenemännän taitojaan ja tullut entistä sievemmäksi. Hänellä oli tyttömäistä kunnianhimoa, ja hän oli hiukan pettynyt, kun Johnin ja hänen oli aloitettava elämänsä niin vaatimattomasti. Ned Moffat ja Sallie Gardiner olivat hiljattain menneet naimisiin eikä Meg voinut olla vertaamatta heidän hienoa kotiaan, vaunujaan, monia häälahjojaan ja upeita varusteitaan omiinsa. Mutta kaikki kateus ja tyytymättömyys haihtui, kun hän ajatteli Johnin uskollista rakkautta ja kärsivällistä uurastusta hänen valmistaessaan heidän pientä kotiaan; ja kun he hämärissä istuivat yhdessä jutellen vaatimattomista suunnitelmistaan, tulevaisuus näytti aina niin kauniilta ja valoisaalta, että Meg unohti kokonaan Sallieta ympäröivän ylellisyyden ja tunsu itsensä maailman rikkaimmaksi ja onnellisimmaksi tytöksi.

Jo ei palannut enää Marchin tädin luo, sillä vanha rouva oli niin mieltynyt Amyyn, että kustansi hänet paikkakunnan parhaan piirustuksenopettajan oppilaaksi, ja siitä ilosta Amy olisi palvellut vaikka kuinka ankaraa emäntää. Niinpä hän käytti aamupäivät velvollisuutensa täyttämiseen ja iltapäivät omaksi ilokseen ja oli tyytyväinen elämäänsä. Jo syventyi näihin aikoihin kirjallisiin harrastuksiinsa, ja Beth oli kuumetautinsa jälkeen heikko ja vain muisto entisestään. Ei hän oikeastaan ollut sairas, mutta ei liioin sama ruusuinen, terve olento kuin aikaisemmin; silti hän hoiti aina iloisesti ja rauhallisesti tehtävänsä vähin äänin, oli kaikkien ystävä ja kodin hyvä enkeli.

Jo tunsii itsensä varakkaaksi naiseksi niin kauan kuin "Lentävä Kotka" maksoi dollarin palstalta hänen 'lörpötyksistään', joiksi hän itse sanoi pakinoitaan, ja hän sepitti väsymättä uusia juttuja. Mutta hänen ahkerissa aivoissaan ja kunnianhimoisessa mielessään kypsyi suuria suunnitelmia, ja vanhaan peltikattilaan ullakolle kertyi kasvava pinkka tuhruisia käsikirjoituksia, jotka kerran tulisivat kohottamaan Marchin nimen maineen kukkuloille.

Laurie, joka isoisänsä mieliksi oli mennyt korkeakouluun, koetti nyt suoriutua siitä mahdollisimman vähällä vaivalla. Hän oli kaikkien suosikki, hänhän oli rikas, hänellä oli miellyttävä käytös, terävä äly ja sitä paitsi hellä sydän, joka saattoi omistajansa usein pälkääseen hänen yrittäessään auttaa muita. Niinpä hän olikin vaarassa tulla piloille hemmotelluksi ja olisi ehkä tullutkin, ellei hänellä olisi ollut taikavoimaa pahan valtaa vastaan. Hänen mielessään väikkyi näet kuva vanhasta ystävällisestä miehestä, jolle hänen menestyksensä oli sydämen asia, ja äidillisestä ystävästä, joka huolehti hänestä kuin omasta pojastaan, ja lopuksi – eikä suinkaan vähäisimpänä vaikuttimena – häntä kannusti tietoisuus siitä, että neljä herttaista tyttöä ihaili häntä ja luotti häneen vilpittömästi.

Koska hän oli kuitenkin vain tavallinen lahjakas nuori mies, oli luonnollista, että hän keksi kepposia, hakkaili, oli milloin keikari milloin haaveksija tai reipas urheilija, aina sen mukaan mikä oli muodissa korkeakoulussa; hän päihitti toisia ja tuli itse päihitetyksi, puhui slangia

ja oli monta kertaa vähällä joutua erotetuksi. Mutta koska koltosten syynä oli vain hänen elämänilonsa ja kujeilunhalunsa, hän aina selvisi niistä rehellisellä tunnustuksella, hyvittämällä ne kunniallisesti tai turvautumalla vastustamattomaan suostuttelutaitoonsa. Itse hän oikeastaan ylpeili, että oli taas hädin tuskin selviytynyt pinteestä ja järkytti mielellään tyttöjä kertomalla heille elävästi voitoistaan, jotka hän oli saavuttanut raivostuneista kunnianarvoisista opettajistaan ja muista kukistetuista vihollisistaan. 'Meidän luokan pojat' olivat sankareita tyttöjen silmissä, he saivat usein jopa paistatella näiden merkkihenkilöiden auringossa, kun Laurie toi heitä kotiinsa.

Tämä suuri kunnia lankesi erityisesti Amyn osalle, ja hänestä tuli kerrassaan piirin valtiatar, sillä jo varhain hänen ylhäisyytensä oli oppinut käyttämään synnynnäistä viehätysvoimaansa. Megin ajatuksia hallitsi niin täysin John, ettei hän välittänyt vähääkään muista luomakunnan herroista. Beth taas oli liian ujo uskaltaakseen muuta kuin vilkaista heihin, ja hän ihmetteli kuinka Amy rohkeni komennella heitä; mutta Jo oli omassa elementissään ja hänen oli melkein mahdotonta olla matkimatta poikamaista käytöstä, puhetapaa ja kujemieltä, jotka luontuivat hänelle paljon paremmin kuin naisellinen sievistely. Pojat pitivät Josta äärettömästi, mutta kukaan ei ikinä rakastunut häneen, kun taas vain harva säästyi suitsuttamasta paria tunteellista huokausta Amylle.

Ja koska nyt tuli puhe tunteellisuudesta, ajatukset kääntyvät

luonnollisesti Kyyhkyslakkaan.

Sen niminen oli se pieni, ruskeaksi maalattu talo, jonka John Brooke oli valmistanut Megin ensimmäiseksi kodiksi. Nimi oli Laurien keksintöä. Hän sanoi sen sopivan hyvin, koska kysymyksessä olivat rakastavaiset, jotka kujertelivat nokat vastatusten kuin kyyhkyspari. Talo oli pikkuinen, sen takana oli puutarha ja edessä nurmikko, joka ei ollut juuri nenäliinaa suurempi. Siihen Meg aikoi hankkia suihkulähteen, pensaita ja runsaasti iloisia kukkia; tällä hetkellä tosin suihkulähdettä esitti rapautunut urna, joka toi mieleen likasoikon; sen ympärillä kasvoi heiveröisiä lehtikuusen taimia, jotka eivät vielä tienneet, alkaisivatko lainkaan elää, ja kukkarunsauteen viittasivat vasta tikkurivit, jotka osoittivat mihin siemenet oli kylvetty.

Mutta sisällä oli ihastuttavaa, ja onnellisen morsiamen mielestä talo oli virheetön ullakolta kellariin saakka. Tosin eteinen oli tavattoman ahdas – onneksi nuorella parilla ei ollut pianoa, sillä sitä ei mitenkään olisi saatu kokonaisena sisälle; ruokasalikin oli niin pieni, että kuusi henkeä töin tuskin mahtui sinne, ja keittiön portaat oli kuin varta vasten rakennettu suistamaan sekä palvelijat että posliiniastiat suoraan hiililaatikkoon. Mutta kun tottui näihin pieniin puutteellisuuksiin, kaikki tuntui täydelliseltä, sillä koko talo oli sisustettu aistikkaasti ja käytännöllisesti, ja yleisvaikutelma oli erittäin tyydyttävä. Pienessä olohuoneessa ei tosin ollut marmoripöytiä, korkeita peilejä eikä pitsiuutimia vaan yksinkertainen kalusto, paljon kirjoja, pari kaunista taulua,

kukkateline ikkunasyvennyksessä ja joka puolella sieviä lahjaesineitä, joita ystävälliset kädet olivat valmistaneet ja jotka juuri sen vuoksi olivat erityisen rakkaita.

– Oletko nyt tyytyväinen? Näyttääkö täällä kodikkaalta ja luuletko tulevasi onnelliseksi tässä ympäristössä? kysyi rouva March, kun äiti ja tytär käsi kädessä kulkivat tarkastamassa Megin uutta valtakuntaa.

– Olen niin tyytyväinen ja onnellinen, etten osaa sanoakaan, vastasi

Meg luoden äitiinsä katseen, joka puhui paremmin kuin sanat.

– Jos hänellä vain olisi palvelustyttö tai parikin, kaikki olisi niin kuin pitää, sanoi Amy tullessaan olohuoneesta, jossa hän oli koetellut, sopisiko pronssinen Merkurius paremmin uuninreunustalle vai hyllypöydälle.

– Olemme jo äidin kanssa keskustelleet siitä, ja olen päättänyt seurata hänen neuvoaan. Täällä on niin vähän tehtävää, että kun Lotty juoksee asioillani ja hiukan auttaa minua silloin tällöin, vältyn parahiksi veltostumasta enkä rupea ikävöimään kotiin, selitti Meg rauhallisesti.

– Sallie Moffatilla on neljä kotiapulaista, jatkoi Amy.

– Jos Megillä olisi yhtä monta, he valloittaisivat koko talon, ja silloin herra ja rouva saisivat pystyttää leirin puutarhaan, puuttui puheeseen Jo, joka kiillotti iso keittiöesiliina edessään vielä viimeisen kerran ovenripoja.

– Sallie ei olekaan köyhän miehen vaimo, ja hän tarvitsee monta palvelijaa pitämään hienoa talouttaan kunnossa. Meg

ja John aloittavat vaatimattomasti, mutta uskon, että pienessä kodissa on yhtä paljon onnea kuin komeassa palatsissa. Megin ikäiset nuoret tytöt tekevät suuren virheen elleivät viitsi muuta kuin pukeutua, jaella käskyjä ja juoruta. Kun olin nuori rouva, toivoin usein, että uudet vaatteeni kuluisivat tai repeytyisivät, jotta saisin nauttia niiden paikkaamisesta, sillä minusta oli suorastaan kyllästyttävää aina ommella korutöitä tai kirjailla nenäliinoja.

– Olisit mennyt keittiöön sotkemaan kuten Salliekin, kun hän haluaa vaihtelua, vaikka hänen laitoksensa kyllä aina epäonnistuvat ja herättävät suurta riemua palvelijoissa, sanoi Meg.

– Myöhemmin minä meninkin, mutta en huvittelemaan vaan oppimaan Hannalta keittotaitoa, jotta palvelijani eivät voisi nauraa minulle. Silloin se oli kuin leikkiä, mutta tuli aika, jolloin olin todella iloinen, että osasin valmistaa maukasta ruokaa pienille tytöilleni ja selviytyä ilman apulaista. Sinä, Meg, aloitit päivävastaisessa järjestyksessä, mutta varmaan olet kiitollinen tästä oppiajasta vielä silloinkin, kun Johnista tulee rikkaampi mies, sillä varakkaankin perheenemännän täytyy tietää miten työt tehdään, jotta hän tietää mitä voi vaatia alaisilta.

– Se on totta, sanoi Meg, joka tarkkaavaisesti oli kuunnellut äitinsä pientä esitelmää. – Tiedätkö, tästä nurkasta pidän eniten koko nukkekodissani, jatkoi Meg hetken kuluttua heidän noustessaan yläkertaan ja tutkiessaan hänen hyvin varustettua liinavaatekomeroaan.

Beth järjesti siellä parhaillaan liinavaatepinoja hyllyille. Kaikki naurahtivat Megin sanoille, sillä liinavaatevarastoon liittyi hauska tarina. Marchin täti oli sanonut, että jos Meg nai 'tuon Brooken', hän ei saa tädiltään penniäkään. Vähitellen aika kuitenkin hellytti hänen mielensä ja hän rupesi katumaan päätöstään, mutta koska hän ei ikinä perunut sanojaan, hänen oli vaikea keksiä miten kiertäisi uhkauksensa.

Viimein hän huomasi keinon, joka tyydytti häntä. Rouva Carrol, Florencen äiti, sai tehtäväkseen ostaa, päärmäyttää ja nimikoittaa runsaan valikoiman liinavaatteita ja lähettää ne omana lahjanaan morsiamelle. Näin tapahtuikin, mutta salaisuus tuli kuitenkin ilmi herättäen Marchin perheessä suurta riemua. Marchin täti näet koetti näyttää viattomalta ja väitti itsepintaisesti, ettei hän voinut antaa muuta kuin vanhanaikaisen helminauhan, joka jo kauan sitten oli luvattu sille tytöistä, joka ensin menisi naimisiin.

Rouva March siveli ihailen hienoja damastiliinoja.

– Tämä liinavaatevarasto kestää kyllä koko ikäni, niin ainakin Hanna väittää, sanoi Meg tyytyväisyyttä loistaen.

– Herra Ilveilijä saapuu, huusi Jo alakerrasta, ja kaikki riensivät Laurieta vastaan, sillä hänen jokaviikkoiset vierailunsa toivat aina hauskaa vaihtelua perheen tasaiseen elämään.

Tietä pitkin tuli reippain askelin pitkä, harteikas nuorukainen päässään pehmeä huopahattu ja takki auki reuhottaen. Hän loikkasi matalan puutarha-aidan yli viitsimättä pysähtyä avaamaan veräjää ja seisoi samassa rouva Marchin edessä

ojennetuin käsin ja sanoi sydämellisesti:

– Tässä minä taas olen, äiti! Ja kaikki hyvin.

Viimeiset sanat olivat vastaus rouva Marchin hellän kysyvään katseeseen, jonka Laurien silmät kohtasivat niin vilpittöminä, että kohtaaminen päättyi äidilliseen suudelmaan kuten tavallisesti.

– Tämä on rouva Brookelle, ja sitä seuraavat antajan lämpimät onnittelut. Terve, Beth! Oletpa virkistävä näky, Jo. Ja sinä, Amy, olet aivan liian sievä naimattomaksi tytöksi.

Jutellessaan Laurie ojensi ruskean paperikäärön Megille, vetäisi Bethiä palmikosta, virnisteli Jon suurelle keittiöesiliinalle ja elehti muka hurmaantuneena Amyn edessä. Kun hän oli tervehtinyt äitiä ja tyttöjä kädestä, kaikki alkoivat puhua yhteen ääneen.

– Missä John on? kysyi Meg levottomana.

– Hän ahertaa tänään, että saisi vapaata huomiseksi, rouvaseni.

– Kumpi joukkue voitti viimekertaisen ottelun, Teddy? kysyi Jo, joka yhdeksästätoista ikävuodestaan huolimatta seurasi yhä innokkaasti poikien urheilua.

– Me tietysti. Olisitpa ollut näkemässä.

– Miten jaksaa suloinen neiti Randal? Amy kysyi merkittävästi hymyillen.

– Hän on entistä julmempi. Etkö näe miten olen laihtunut? Ja Laurie löi leveään rintaansa ja huokasi haikeasti.

– Mitähän hän taas on keksinyt? Avaa pian paketti, Meg, katsotaan mitä siinä on, sanoi Beth, joka uteliaana oli vilkuillut

pahkuraista kääröä.

– Se on tärkeä esine tulipalon tai varkaiden varalle, selitti Laurie, kun kääröstä tyttöjen suureksi riemuksi tuli esiin hälytyskello.

– Aina kun John on poissa ja sinä, Meg-rouva, olet peloissasi, sinun tarvitsee vain helistää tätä kelloa yläkerran ikkunasta, niin saat silmänräpäyksessä kaikki naapurit jalkeille. Eikö ole erinomainen? Ja Laurie vahvisti sanansa heläyttämällä hiukan kelloa, jolloin tytöt kiireimmiten tukkivat korvansa.

– Saat olla tästä kiitollinen, ja kiitollisuudesta puhuttaessa minun täytyy kertoa, että Hanna pelasti äsken hääkakkusi hukkateiltä. Näin ohikulkiessani, kun se tuotiin teille, ja jollei Hanna olisi urhoollisesti puolustanut kakkua, olisin siepannut sen varmasti, sillä se oli kauhean herkullisen näköinen.

– Kasvatkohan sinä ikinä isoksi ihmiseksi, Laurie? sanoi Meg hyvin rouvamaisesti.

– Yritän parastani, arvoisa rouva, mutta pelkään pahoin, ettei meidän rappeutuneena aikanamme enää ylitetä sataakahdeksaakymmentä senttiä, vastasi tuo nuori herrasmies, jonka pää jo ulottui melkein kattokruunun tasalle. – Näin upouudessa asunnossa on tietysti pyhydenloukkaus ajatella syömistä, mutta koska minulla on hirvuisen nälkä, ehdotan että siirrymme muualle.

– Äiti ja minä odotamme Johnia. Täällä on vielä hiukan järjestämistä, sanoi Meg kiiruhtaen pois.

– Beth ja minä menemme Kitty Bryantin luo hakemaan lisää

kukkia huomista varten, sanoi Amy painaen sievän hatun sieville kiharoilleen.

– Älä sinä, Jo, ainakaan hylkää minua. Olen niin nääntynyt, etten pääse kotiin omin voimin. Äläkä millään muotoa riisu esiliinaasi, se on harvinaisen pukeva, sanoi Laurie, kun Jo tarjosi käsivartensa tukeakseen hänen horjuvia askeliaan.

– Kuule, Teddy, haluan puhua nyt vakavasti huomispäivästä, aloitti Jo, kun he lähtivät kulkemaan rinnakkain. – Sinun täytyy luvata, että käyttäydyt arvokkaasti etkä kujeillasi pilaa järjestelyjämme.

– Olkoot kujeet minusta kaukana.

– Äläkä juttele hassuja silloin kun meidän on oltava vakavia.

– Enhän minä ikinä. Itse sinä hassuja puhut.

– Ja pyydän hartaasti, ettet vilkaisekaan minuun koko toimituksen aikana, voin muuten purskahtaa vielä nauramaan.

– Et sinä minua näekään, sillä varmasti itket niin, ettet kyynelhuurujesi takaa erota mitään.

– Minähän en itke koskaan muuta kuin suuressa tuskassa.

– Kuten esimerkiksi silloin, kun ystävät lähtevät korkeakouluun, vai mitä? sinkautti Laurie virnistellen.

– Senkin riikinkukko. Minä vetistelin vain hiukan tyttöjen seuraksi.

– Aivan. Kuinka isoisä on voinut tällä viikolla? Onko hän ollut hyvällä tuulella?

– Erinomaisella, mutta sinä olet tainnut joutua kiipeliin ja haluat tietää, kuinka hän suhtautuu uutisiisi? huomautti Jo

terävästi.

– Mutta Jo, uskotko että voisin katsoa äitiäsi silmiin ja sanoa kaiken olevan hyvin, jollei se olisi totta? Laurie seisahtui loukkaantuneen näköisenä.

– En, en usko.

– Älä sitten ole epäluuloinen; minä haluaisin vain vähän rahaa, sanoi Laurie ja jatkoi matkaa Jon sydämellisen äänensävyyn lepyttämänä.

– Sinä kulutat paljon rahaa, Teddy.

– Varjelkoon, en minä sitä kuluta, se kuluu itsestään. Tuskin huomaankaan, kun se on jo lopussa.

– Olet niin antelias ja hyvänahkainen, että lainaat ihmisille etkä osaa sanoa kenellekään ei. Kuulimme Henshaw'sta ja mitä teit hänen hyväkseen. Jos aina kulutat rahasi sillä tavoin, kukaan ei moiti sinua, sanoi Jo lämpimästi.

– Henshaw teki karpäsestä härkäsen. Olisitko sinä sitten antanut sellaisen kunnan kaverin raataa itsensä hengiltä varojen puutteessa? Hän vastaa tusinaa meitä laiskoja korkeakoululaisia.

– En tietenkään; mutta minä en käsitä minkä vuoksi tarvitset senkin seitsemät liivit, loputtoman määrän solmioita ja uuden hatun joka kerta kun tulet kotiin. Luulin että olisit jo päässyt keikariaikasi ohi, mutta aina se vain puhkeaa jossain uudessa muodossa. Tällä kertaa muoti vaatii näyttämään hirvittävältä, koska tukkasi on kuin juuriharja ja sinulla on ruumiinmukainen takki, keltaiset hansikkaat ja kömpelöt, leveäkärkiset kengät. En sanoisi mitään, jos tuo ruma asusi olisi halpa, mutta se on

maksanut yhtä paljon kuin kunnan vaatteetkin.

Laurie heitti päätään taaksepäin ja nauroi niin makeasti Jon hyökkäykselle, että pudotti huopahattunsa maahan. Jo astui sen päälle, ja Laurie sai nyt sopivan tilaisuuden kehua uutta asuaan, koska hän saattoi tälläkin hetkellä vain rutistaa pahoinpidellyn hattunsa kokoon ja työntää sen taskuunsa.

– Olet kunnan ihminen, jos lakkaat esitelmöimästä. Saan siitä tarpeekseni viikon varrella, kotiin tultuani haluan pitää hauskaa. Ja huomenna käyttäydyn kyllä hyvin, maksoi mitä maksoi, niin että ystäväni ovat minuun tyytyväisiä.

– Jätän sinut rauhaan, kunhan vain annat tukkasi kasvaa. Vaikka en olekaan nirppanokka, kieltäydyn jyrkästi näyttäytymästä henkilön seurassa, joka on kuin joku nuori ammattilaisnyrkkeilijä, huomautti Jo tosissaan.

– Tämä vaatimaton muoti edistää opiskelua; siksi olemmekin omaksuneet sen, selitti Laurie, jota ei ainakaan voinut moittia turhamaiseksi, koska hän oli vapaaehtoisesti vaihtanut kauniin, kiharan tukkansa neljännestuuman pituiseen sänkeen. – Asiasta toiseen, Jo, tuo pikku Parker taitaa tulla aivan epätoivoiseksi Amyn vuoksi. Hän ei osaa puhuakaan muusta, hän kirjoittelee runoja, huokailee kuutamossa ja esiintyy yleensä sangen epäilyttävällä tavalla. Eikö sinustakin olisi parasta, että hän ajoissa tukahduttaisi tunteensa? jatkoi Laurie hetken kuluttua ison veljen huolehtivaan sävyyn.

– Tietysti; emme halua lähivuosina uusia häitä perheeseen. Hyvänen aika, mitä ihmettä nuo lapset oikein ajattelevat? Jo

näytti niin järkyttyneeltä kuin Amy ja pikku Parker olisivat olleet vielä alle kymmenvuotiaita.

– Aika kuluu ihan huomaamatta, neitiseni. Sinä, Jo, olet vielä alaikäinen, mutta seuraava järjestyksessä ja jätät pian meidät suremaan, sanoi Laurie ja pudisti päätään ajatellessaan miten ajat huononivat.

– Älä hätäile; minä en ole sitä lajia, johon rakastutaan. Ei minusta kukaan huoli, ja se onkin onni, sillä jonkun pitää perheessä aina jäädä vanhaksipiiaksi.

– Sinä et anna kenellekään tilaisuutta, sanoi Laurie vilkaisten tyttöön syrjäkarein, samalla kun hänen päivettyneille poskilleen kohosi vähän väriä. – Sinä et milloinkaan paljasta luonteesi hellempiä puolia, ja jos joku sattumalta pääsee kurkistamaan pinnan alle eikä osaa salata, että pitää näkemästään, silloin sinä kaadat kylmää vettä niskaan – ja tulet niin piikikkääksi, ettei sinuun uskalla katsoakaan, saati koskea.

– En pidä sellaisesta. Minulla on sitä paitsi niin kiire, etten jouda vaivaamaan päätäni joutavalla, ja sitten minun mielestäni on hirveätä hajottaa koti. Älä puhu enää tästä asiasta. Megin häät ovat panneet meidän päämme niin pyörälle, että puhumme vain rakkaudesta ja muusta järjettömästä. En tahdo tulla huonolle tuulelle, jutellaan mieluummin muusta, sanoi Jo sen näköisenä, kuin olisi valmis kaatamaan kylmää vettä pienimmästäkin ärsytyksestä.

Mitä Laurie lie mielessään miettinyt, hän kuittasi sen pitkällä vihellyksellä ja lausui julki pelokkaan ennustuksen, kun he

erosivat veräjän luona:

– Muista minun sanoneen, Jo, sinä olet seuraava.

2.

ENSIMMÄISET HÄÄT

Kuistin vaaleanpunaiset köynnösruusut heräsivät aikaisin seuraavana aamuna iloiten täysin siemauksin kirkkaasta auringonpaisteesta ja pilvettömästä taivaasta. Niiden punertavat terälehdet loistivat, kun tuuli niitä keinutteli, ja ne kuiskailivat toinen toisilleen mitä olivat nähneet. Toiset kurkistivat ruokasaliin, jonne hääpöytä oli katettu, toiset kiipesivät korkealle yläkertaan ulottuakseen hymyilemään siskoksille, jotka pukivat morsianta, toiset taas toivottivat tervetuloa kaikille niille, jotka kulkivat edestakaisin puutarhassa, kuistilla tai käytävässä, ja kaikki, alkaen upeimmasta, täysin puhjenneesta kukasta aina vaaleimpaan pikku nuppuseen saakka, uhrasivat parhaimman loistonsa ja suloisimman tuoksunsa lempeälle emännälleen, joka oli niitä hoitanut ja rakastanut.

Meg ei halunnut silkkiä, pitsejä eikä oranssinkukkia.

– En halua tänään näyttää vieraalta ja jäykältä, hän selitti. En välitä hienoista, muodikkaista häistä, sillä toivon ympärilleni vain ne, jotka ovat minulle rakkaita, ja heille haluan olla oma itseni.

Hän oli ommellut omin käsin morsiuspukunsa. Siskot kamposivat hänen kauniin tukkansa, ja hänen ainoana koristeenaan oli kimppu kieloja, jotka olivat Johnin mielikukkia.

– Sinä olet tosiaan meidän oma rakas Megimme, mutta niin suloisen näköinen, että tahtoisin rutistaa sinua, ellei pukusi rypistyisi, huudahti Amy katsellen häntä ihastuksissaan, kun kaikki oli valmista.

– Silloin olen tyytyväinen. Saatte suudella ja syleillä minua, koska sellaisia rypyjä juuri tahdonkin pukuuni tänään, sanoi Meg ja sulki syliinsä siskot, jotka itkien ja nauraen rutistivat häntä tuntien samalla, että uusi rakkaus ei ollut tukahduttanut vanhaa.

– Nyt menen sitomaan Johnin solmion ja sitten olen hetken isän kanssa kirjastossa, sanoi Meg lopulta kiiruhtaen suorittamaan pientä palveluaan. Sen jälkeen hän seuraili äitinsä kannoilla, koska vaistosi, että hymyilevästä ilmeestään huolimatta äiti sisimmässään oli surullinen, kun ensimmäinen lintu lensi pesästä.

Kolmen nuoremman sisaren viimeistellessä asuaan meillä on hyvä tilaisuus tarkastella minkälaisia muutoksia ystäviemme ulkomuodossa on tapahtunut kuluneiden kolmen vuoden aikana.

Jon kulmikkuus on paljon vähentynyt. Hän on oppinut liikkumaan luontevasti, joskaan ei sulavasti. Hänen lyhyt kihara tukkansa on kasvanut ja kiertää nyt pukevasti paksuna palmikkona hänen päätään. Tummahiipiäisillä poskilla on raikas väri, katse lempeä, ja tänä päivänä hänen terävältä kieleltään pääsee vain ystävällisiä sanoja.

Beth on hoikka ja kalpea ja entistä hiljaisempi; hänen kauniit, lempeät silmänsä ovat tavallista suuremmat, ja niitä

katsellessa tulee surulliseksi, vaikka niiden ilme ei itse asiassa ole lainkaan surullinen. Tuska on jättänyt noille nuorille kasvoille liikuttavan varjonsa. Mutta Beth valittaa harvoin, hän vakuuttaa aina toiveikkaasti tulevansa pian paremmaksi.

Amya ei suotta sanota perheen kukkaseksi, sillä jo kuusitoistavuotiaana hän on vartaloltaan ja käytökseltään kuin täysikasvuinen nainen. Vaikka hän ei olekaan kaunotar, hänessä on selittämätöntä naisellista viehkeyttä. Sen huomaa koko hänen olemuksestaan, käsien liikkeistä, hameen hulmahduksesta, pään keikahduksesta. Se on itsetiedotonta mutta sopusointuista ja viehättää monia yhtä paljon kuin itse kauneus. Nenä tuotti yhä huolta Amylle, sillä siitä ei milloinkaan tullut kreikkalaista, samoin liian iso suu ja voimakas leuka. Nämä harmittavat viat antoivat kuitenkin luonteikkuutta hänen kasvoilleen, vaikkei hän itse sitä tiennytkään iloitessaan vain harvinaisen heleästä ihostaan, kirkkaan sinisistä silmistään ja tuuheista, kullankeltaisista kiharoistaan.

Kaikki kolme olivat pukeutuneet ohuihin hopeanharmaisiin pukuihin, parhaisiin kesäpukuihinsa. Hiuksissa ja rintapielessä heillä oli vaaleanpunaisia ruusuja, ja he näyttivät raikkailta ja onnellisilta tytöiltä, niin kuin olivatkin.

Hääjuhlat olivat vailla kaikkia muodollisuuksia, koska ne tahdottiin mahdollisimman luonnollisiksi ja kodikkaiksi. Niinpä Marchin täti saavuttuaan kauhistuikin, kun morsian juoksi toivottamaan hänet tervetulleeksi ja saattoi sisälle häätaloon, jossa sulhanen kiinnitti juuri paikoilleen maahan

pudonnutta köynnöstä ja perheen isä pappisarvostaan huolimatta asteli juhlallisen näköisenä yläkertaan viinipullo kummassakin kainalossaan.

– Onpas tämä laitaa! huudahti vanha rouva järjestellessään kahisevan silkkipukunsa laskoksia ja istuutuessaan kunniapaikalle, joka oli järjestetty häntä varten. – Sinunhan olisi pitänyt pysytellä näkymättömissä viime hetkeen asti, lapsi kulta.

– Ei minussa ole mitään katsomista eikä kukaan sitä paitsi tule tuijottamaan minua eikä arvostelemaan pukuani eikä laskemaan mitä hääateria on maksanut. Olen liian onnellinen välittääkseni, mitä ihmiset puhuvat tai ajattelevat, niinpä vietänkin omat hääni aivan niin kuin minusta itsestäni on hausointa. John, rakkaani, tässä on vasarasi, ja samassa Meg jo oli auttamassa "tuota miestä" hänen kerrassaan sopimattomassa puuhassaan.

John ei edes kiittänyt, mutta kumartuessaan ottamaan tuota epäromanttista työkalua hän suuteli pikku morsiantaan oven takana luoden häneen sellaisen katseen, että Marchin tädin oli nopeasti pakko ottaa nenäliinansa ja pyyhkiä vanhoja, tuikeita silmiään, jotka olivat äkkiä kostuneet.

Samassa kuului rysähdys ja huutoja, joita seurasi Laurien sydämellinen nauru ja hieman sopimaton huudahdus:

– Voi, Zeus Amon! Jo tönäisi taas hääkakkua! Seurauksena oli yleinen hälinä, joka vaivoin ehti asettua, ennen kuin serkkujoukko saapui ja "seurue astui sisään", kuten Bethin oli tapana sanoa lapsena.

– Älä anna tuon nuoren jättiläisen tulla lähelleni; hän on

paljon kiusallisempi kuin hyttysset, kuiskasi vanha rouva Amylle, kun huone alkoi täyttyä ja Laurien tumma pää kohosi toisten yläpuolelle.

– Hän on luvannut olla tänään oikein kiltti, ja hän osaa olla kerrassaan viehättävä, jos vain haluaa, vastasi Amy ja hiipi varoittamaan Herkulesta lohikäärmeestä, mistä oli seurauksena, että vanha rouva oli hukkuu Laurien huomaavaisuuteen.

Ilman morsiuksaattuetakin häly hiljeni heti, kun pastori March ja nuori pari asettuivat lehväholvin alle. Äiti ja siskot seisoivat lähinnä morsiusparia, aivan kuin he olisivat vielä halunneet pidättää Megin luonaan. Isän ääni petti useammin kuin kerran, mutta se tuntui tekevän toimituksen vain kauniimmaksi ja juhlallisemmaksi. Sulhasen käsi vapisi silmännähtävästi eikä kukaan kuullut hänen vastaustaan, mutta Meg katsoi suoraan puolisonsa silmiin sanoessaan: "Tahdon", ja hänen äänensä ja katseensa oli niin hellän luottavainen, että ilo täytti äidin sydämen ja Marchin täti nyyhkytti kuuluvasti.

Jo ei itkenyt, vaikka hänen toisin ajoin oli sangen vaikea pidättää kyyneliään. Hänen onnistui hillitä itsensä, koska hän tiesi Laurien herkeämättä katselevan tummissa vekkulinsilmissään samalla kertaa hilpeä ja liikuttunut ilme. Beth nojasi päänsä äidin olkapäähän, mutta Amy seiso suorana kuin kuvapatsas auringonsäteiden leikkiessä kauniisti hänen otsallaan ja kukissa, jotka koristivat hänen kiharoitaan.

Samalla hetkellä kun vihkimistoimitus oli päättynyt, Meg huudahti välittömästi vastoin totuttuja tapoja:

– Ensimmäinen suukko äidille! ja kääntyi suutelemaan häntä hellästi.

Seuraavan neljänneksen ajan Meg hehkui kuin ruusu, sillä onnittelijat olivat hukuttaa hänet syleilyihin alkaen herra Laurencesta aina vanhaan Hannaan, joka ihmeelliseen päähineeseen sonnustautuneena sulki Megin syliinsä ja sanoi itkun ja naurun sekaisella äänellä: – Jumala siunatkoon sinua, kultaseni! Kakkukin säilyi ehjänä ja kaikki on ihan taivaallista!

Häävieraat hajaantuivat ja jokainen sanoi jotakin sukkelaata tai ainakin yritti, ja kaikilla oli nauru herkässä, niin kuin vain silloin kun mieli on keveä. Häälahjoja ei ollut näytteillä, sillä ne oli jo viety nuoren parin kotiin; taidokasta hääateriaa ei myöskään tarjottu, mutta sen sijaan runsaasti leivonnaisia, pientä haukattavaa ja hedelmiä, kaikki kukkasin somistettuna. Herra Laurence ja Marchin täti kohottivat vähän kulmiaan ja iskivät silmää toisilleen, kun kolme Hebeä kantoi vieraille ainoina nektareina vain vettä, limonaattia ja kahvia. He eivät kuitenkaan sanoneet mitään, mutta Laurie, joka itsepintaisesti halusi palvella morsianta, oli tosiaan hämmästynyt ilmestyessään hänen eteensä täyteen ahdettu tarjotin käsissään.

– Onko Jo särkenyt vahingossa kaikki viinipullot? hän kuiskasi. – Ei kai se sentään harhanäky ollut, kun tänä aamuna näin vielä täällä muutaman pullon.

– Ei, et sinä erehtynyt. Isoisäsi lahjoitti ystävällisesti meille parasta viiniään, ja Marchin tätikin lähetti muutaman pullon, mutta isä varasi ensin niistä vähän Bethille ja lähetti loput

sotilaiden toipilaskodin tarpeiksi. Sinähän tiedät että hänen mielestään viiniä pitäisi käyttää vain lääkkeeksi, ja äiti sanoo, ettei hän eivätkä hänen tyttärensä ikinä tarjoile viiniä tämän katon alla kenellekään nuorelle miehelle.

Meg puhui tosissaan ja odotti, että Laurie olisi joko rypistänyt otsaansa tai purskahtanut nauruun. Mutta tämä ei tehnyt kumpaakaan, vaan vilkaistuaan Megiin sanoi kiihkeään tapaansa:

– Se on oikeata puhetta! Olen nähnyt siitä koituvan niin paljon vahinkoa, että toivoisin toistenkin naisten ajattelevan samalla tavoin.

– Et kai sentään puhu omasta kokemuksestasi! Megin äänessä oli huolestunut sävy.

– En, siitä annan kunniasanani. Mutta älä sentään usko liian hyvää minusta, minulla ei näes ole kiusausta juuri siihen syntiin. Koska olen elänyt maassa, jossa viini on yhtä yleistä kuin vesi ja melkein yhtä vaaratonta, en välitä siitä lainkaan; mutta kun sievä tyttölapsi tarjoaa viiniä, on vaikea kieltäytyä, senhän kai ymmärrät.

– Mutta sinun pitäisi kieltäytyä, vaikkei itsesi, niin ainakin toisten vuoksi. Laurie, lupaa se nyt minulle, niin voin sitä suuremmalla syyllä sanoa tätä päivää elämäni onnellisimmaksi.

Näin äkillinen vakava pyyntö sai nuoren miehen hetkeksi epäroimään, sillä pilkkaa on usein paljon vaikeampi kestää kuin kieltäytymistä. Meg tiesi, että jos Laurie antaisi lupauksen, hän myös pitäisi sen maksoi mitä maksoi. Sanaa sanomatta hän katsoi

vain Laurieen onnesta säteilevin kasvoin ja hänen hymynsä tuntui sanovan: – Tänään ei kukaan henno kieltää minulta mitään. Eikä Laurie tietenkään voinut; hymyillen hän ojensi kätensä Megille ja sanoi sydämellisesti:

– Minä lupaan, rouva Brooke!

– Kiitoksia oikein paljon.

– Ja minä juon maljan päätöksellesi ja toivotan sille pitkää ikää, Teddy, huudahti Jo läikäyttäen Laurien päälle limonaattia, kun heilautti iloisesti lasiaan ja kilisti hänen kanssaan.

Tarjoilun jälkeen vieraat hajaantuivat kaksittain ja kolmittain kävelemään puutarhaan ja nauttimaan auringonpaisteesta. Megin ja Johnin seisoessa sattumalta keskellä nurmikenttää Laurie sai päähänpiston, joka kruunasi nämä epätavalliset häät.

– Kaikki naineet ottakoot toisiaan kädestä ja tanssikoot nuoren parin ympärillä, kuten Saksassa on tapana, me poikamiehet ja vanhatpiiat kierrämme pareittain piirin ulkopuolella! Laurie huudahti kävellen Aryn rinnalla, ja hän oli niin tartuttavan iloinen ja innostunut, että kaikki seurasivat mukisematta heidän esimerkkiään. Pastori ja rouva March, Carrolin täti ja setä aloittivat, ja muut yhtyivät innolla piiriin; vieläpä Sallie Moffatkin hetken epäröityään heitti laahustimen käsivarrelleen ja veti Nedin mukanaan. Mutta hilpeän tunnelman kruunasivat herra Laurence ja Marchin täti, sillä komean vanhan herran kävellessä juhlallisesti vanhan rouvan luo tämä pisti heti kepin kainaloonsa ja kiiruhti sisäpiiriin morsiusparin ympärille, sillä aikaa kun nuori väki leijaili puutarhassa kuin perhoset

juhannuspäivänä.

Vasta kun kaikki olivat lopen uupuneita, tanssi taukosi ja vieraat alkoivat hankkia lähtöä.

– Toivotan sinulle sydämestäni kaikkea hyvää, kultaseni, vaikka pelkään, että vielä saat surujakin kokea, sanoi Marchin täti Megille ja lisäsi sitten sulhaselle, joka oli tullut saattamaan häntä vaunuihin: – Olette saanut aarteen, nuori mies, näyttäkää että olette sen arvoinen.

– En ole aikoihin ollut näin hauskoissa häissä, Ned. En käsitä mistä se johtuu, siellähän ei ollut ensinkään niin kuin häissä yleensä, huomautti rouva Moffat miehelleen heidän ajaessaan kotiin.

– Laurie poikaseni, jos sinä joskus haluat astua saman askelen ja otat jonkun noista pikku tytöistä kumppaniksesi, olen täysin tyytyväinen, sanoi herra Laurence istuutuessaan nojatuoliinsa aamupäivän juhlinnan jälkeen.

– Yritän tehdä parhaani, jotta toivomuksesi toteutuisi, vastasi Laurie harvinaisen kuuliaisesti irrottaen samalla varovaisesti kukkasen, jonka Jo oli kiinnittänyt hänen napinläpeensä.

Nuorikon uusi koti ei ollut kaukana, ja ainoan häämatkansa Meg suoritti entisestä kodista sinne Johnin rinnalla kävellen. Kun hän tuli huoneestaan kyyhkysenharmaassa puvussa ja olkihatussa, joka oli valkoisilla nauhoilla sidottu leuan alle, kaikki kerääntyivät hänen ympärilleen ja hyvästelivät niin kuin hän olisi ollut lähdössä pitkälle matkalle.

– Äiti kulta, älä vain luule että menetät minut tai että rakastan

sinua sen vuoksi vähemmän, että rakastan Johnia niin kovasti, Meg sanoi takertuen äitiinsä. – Sinua, isä, tulen joka päivä katsomaan ja minä toivon, että saan säilyttää vanhan paikkani teidän kaikkien sydämässä, vaikka olenkin naimisissa. Beth voi olla paljon minun luonani ja toisetkin tytöt pistäytyvät varmaan joskus nauramassa minun talouspuuhilleni. Kiitos teille kaikille tästä ihanasta päivästä. Hyvästi, hyvästi!

He seurasivat Megiä hellin, rakastavin katsein ja onnea toivottaen, kun hän lähti kotoaan Johnin käsivarteen nojaten kädet täynnä kukkia ja kesäkuun auringon valaistessa hänen onnellisia kasvojaan.

3.

TAITEELLISIA YRITYKSIÄ

Ihmisten yleensä ja eritoten nuorten kunnianhimoisten miesten ja naisten on usein vaikea oppia erottamaan neroa ja tavallista lahjakkuutta toisistaan. Niinpä Amynkin täytyi kestää monet surut, ennen kuin hän oppi tämän eron. Luullen innostustaan taiteelliseksi innoitukseksi hän nuorekkaan rohkeasti yritti milloin mitäkin taiteen haaraa. Hän hylkäsi muovailusaven pitkiksi ajoiksi ja keskittyi hienoihin tussipiirroksiin onnistuen niissä niin hyvin, että hänen näppäristä tekeleistään koitui sekä hyötyä että huvia. Mutta silmien rasittuminen pakotti hänet pian luopumaan tussitöistä ja yrittämään rohkeasti polttopiirustusta.

Niin kauan kuin tätä intoa riitti, perhe eli ainaisessa tulipalon pelossa, sillä talon täytti niihin aikoihin alituisesti palaneen puun haju, ullakolta tuprahteli usein levottomuutta herättäviä savupilviä, hehkuvia poltinrautoja oli pitkin ja poikin, eikä Hanna milloinkaan uskaltanut mennä nukkumaan ennen kuin oli tulipalon pelosta varannut vuoteensa viereen vesisangon ja hälytyskellon.

Poltettuaan pahasti sormenpäänsä Amy vaihtoi tulen öljyyn ja alkoi vähentymättömällä innolla harjoittaa öljymaalausta. Eräältä taiteilijaystävältään hän sai käytettyjä siveltimiä,

paletteja ja värejä; ja siitä alkoi töhriminen. Tuloksena oli paimentauluja ja merimaisemia, joiden vertaisia ei milloinkaan ollut nähty maalla eikä merellä. Hänen nautakarjansa oli sillä tavoin muhkeata että se olisi varmasti saanut palkinnon maatalousnäyttelyssä, ja tottuneinkin merimies olisi hänen laivojensa kallistumaa katsellessaan tullut merikipeäksi, jollei tapa, jolla kaikkia laivanrakennus- ja takilointisääntöjä oli rikottu, olisi saanut katselijaa vääntelehtimään naurusta heti ensi silmäyksellä.

Seuraavana oli vuorossa hiilipiirustus. Perheenjäsenten kuvat riippuivat seinällä rivissä ja kaikki näyttivät niin hurjilta ja nokisilta kuin heidät olisi manattu esiin hiilisäiliöstä. Liitepiirroksina he onnistuivat paremmin, sillä he olivat näköisiä.

Amyn tukkaa, Jon nenää, Megin suuta ja Laurien silmiä kehuttiin hyväksi. Sen jälkeen savi ja kipsi pääsivät taas armoihin, ja Amyn ystävästään tekemät aavemaiset luonnokset kummittelivat talon nurkissa tai keikahtelivat komeron hyllyiltä ihmisten päähän. Hän houkutteli lapsia malleikseen, kunnes heidän sekavat kuvauksensa Amy-neidin salaperäisistä puuhista hankkivat hänelle jonkinlaisen syöjättären maineen. Mutta tämäkin ilo loppui pian, kun sattui ikävä onnettomuus, joka jäähdytti hänen intonsa.

Kerran kun malleista oli puutetta, Amy ryhtyi ottamaan kipsivalosta sievästä jalastaan. Mutta pian hälytti hirveä kolina, kirkuna ja hyppiminen koko perheen paikalle. Nuori, innokas

taiteilijanalku hyppeli hurjasti lattialla toinen jalka juuttuneena kipsipyttyyn, jonka sisältö oli kovettunut odottamattoman äkkiä. Suurin ponnistuksin eikä aivan vaaratta hänet saatiin vapautetuksi. Jo nauroi niin tikahtuakseen kaivaessaan jalkaa irti, että veitsi luiskahti liian syvälle, viilsi haavan Amy-poloisen jalkaan ja jätti ainakin yhden pysyvän muiston hänen taiteellisista yrityksistään.

Amy rauhoittui, mutta sitten hänessä heräsi halu piirtää luontoa ja hän rupesi etsimään maalauksellisia aiheita ulkoa, metsistä, niityiltä ja joelta. Hän vilustui ehtimiseen istuessaan kosteassa ruohikossa piirtämässä jotain "ihastuttavaa asetelmaa", kiveä, yksinäistä sientä, katkennutta tulikukkaa tai "taivaallisen ihanaa pilvirykelmää", joka piirrettynä näytti mainiolta höyhenpatjalta.

Jos nerous on ikuista kärsivällisyyttä, kuten Michelangelo vakuuttaa, Amylla ainakin oli tämä jumalainen ominaisuus, sillä huolimatta kaikista epäonnistumisista ja masentavista kokemuksista hän uskoi lujasti että vielä kerran saisi aikaan sellaista, jota voisi sanoa "tosi taiteeksi".

Mutta samalla hän ahkeroi myös toisenlaisten asioiden parissa, sillä hän oli päättänyt kehittää itsestään miellyttävän ja hienosti sivistyneen naisen, siinäkin tapauksessa, ettei hänestä koskaan tulisi suurta taiteilijaa. Tässä hän onnistuikin paremmin, sillä hän kuului niihin onnellisiin, joita kaikki rakastavat, jotka saavat ystäviä minne tulevatkin ja suhtautuvat elämään niin myönteisesti ja keveästi, että vähempiosaiset helposti uskovat

heidän syntyneen suosiollisten tähtien merkeissä. Kaikki pitivät Amysta, sillä monien avujensa lisäksi hän oli myös tahdikas. Hän tiesi vaistomaisesti, mikä oli sopivaa ja miellytti ihmisiä, hän löysi aina oikeat sanat, toimi tilanteen mukaisesti ja hallitsi itsensä niin täysin, että sisarilla oli tapana sanoa: "Jos Amy joutuisi hoviin, hän tietäisi pilkulleen miten siellä on käyttäydyttävä, vaikkei häntä olisi etukäteen neuvottukaan."

Hänellä oli eräs heikkous: hän halusi liikkua "hienoimmissa piireissä", vaikkei oikein itsekään tiennyt, mikä tuo *hienoin* oli. Varallisuus, yhteiskunnallinen asema, seuraelämän taidot ja hienot tavat olivat hänen mielestään eniten tavoittelemisen arvoisia, ja hän liittyikin aina mielellään henkilöihin, joilla oli nämä edut puolellaan erehtyen usein pitämään epäaitoa aitona ja ihailemaan sellaista, mikä ei itse asiassa ollut ihailun arvoista.

– Äiti, minulla olisi sinulle muuan pyyntö, sanoi Amy tullessaan eräänä päivänä hyvin tärkeän näköisenä sisään.

– No mikä, tyttöseni, vastasi äiti, jonka silmissä tuo hieno nuori neiti yhä pysyi lapsena.

– Meidän piirustustuntimme loppuvat ensi viikolla, ja ennen kuin tytöt hajaantuvat kesäksi, haluaisin jonakin päivänä kutsua heidät tänne. Heidän tekisi kovasti mieli nähdä joki, piirtää vanhaa siltaa ja tehdä samanlaisia luonnoksia kuin minäkin. He ovat olleet minulle hyvin kilttejä ja olen siitä kiitollinen, sillä vaikka he ovat rikkaita ja tietävät että minä olen köyhä, he ovat pitäneet minua samanarvoisena.

– Miksi eivät olisi pitäneet? Rouva March esitti kysymyksensä

tavalla, jota tytöt sanoivat hänen Maria Teresia – tyylikseen.

– Tiedät yhtä hyvin kuin minäkin, että ihmiset karsinoidaan yleensä varallisuutensa mukaan. Älä yhtään pörhennä höyheniäsi kuin herttainen, pieni kanaemo, jonka poikasia koreat pikkulinnut nokkivat; tiedäthän että rumasta ankanpojasta tuli lopulta joutsen, sanoi Amy hymyillen, sillä hänen toiveikasta ja valoisaa mielenlaatuaan ei katkeruus sumentanut.

Rouva March naurahti ja kysyi äidinylpeyttään peitellen:

– Mitä sinä sitten olet suunnitellut, joutseneni?

– Haluaisin kutsua tytöt meille ensi viikolla lounaalle, viedä heidät ajelulle katsomaan niitä paikkoja, joita he toivovat näkevänsä, antaa heidän soudella joella ja ehkä vielä järjestää pienen taiteellisen juhlan heidän kunniakseen.

– Sen voimme kyllä toteuttaa. Mitä haluat tarjota? Eiköhän riitä, jos tarjoamme leivoksia, voileipiä, hedelmiä ja kahvia.

– Ei mitenkään! Meillä täytyy olla kylmää kieltä ja kananpoikaa ja lopuksi jäätelöä suklaakastikkeen kanssa. Tytöt ovat tottuneet sellaiseen ja haluan tarjota oikein hienon kunnan lounaan, vaikka minun täytyykin itse ansaita elatukseni.

– Kuinka monta teitä on? kysyi äiti totiseksi muuttuneena.

– Meitä on kolme- neljätoista, mutta en usko kaikkien sentään tulevan.

– Hyvänen aika, sinähän saat vuokrata koko raitiovaunun tuomaan heitä tänne.

– Mitä sinä puhutkaan, äiti? Tänne tulee ehkä kuusi tai kahdeksan tyttöä ja olen aikonut vuokrata heitä varten hevosen

ja lainata herra Laurencen suuret vaunut.

– Mutta sehän tulee kalliiksi, Amy.

– Ei oikeastaan, olen jo laskenut kustannukset ja aion maksaa kaiken itse.

– Etkö usko, kultaseni, että nuo ylellisyyteen tottuneet tytöt iloitsisivat vaihteen vuoksi enemmän jostakin yksinkertaisesta, kun emme kerran voi tarjota heille mitään uutta. Ja meillekin se sopisi paremmin, sillä silloin ei tarvitsisi lainailla tavaroita, ei ostaa sellaista mitä emme tarvitse, eikä jäljitellä vierasta elämäntyyliä.

– Jollen saa kutsuja mieleni mukaisiksi, en välitä pitää niitä ensinkään. Olen ihan varma että pystyn järjestämään ne, jos sinä ja siskot vain hiukan autatte; enkä ymmärrä miksen voisi toteuttaa ajatustani, kun kerran itse aion kustantaa menot, sanoi Amy päättäväisyydellä, joka vastustusta kohdatessaan usein muuttui itsepäisyydeksi.

Rouva March tiesi, että kokemus on hyvä opettaja, ja milloin vain oli mahdollista, hän antoi lastensa itse oppia elämän vaikeat läksyt.

– Olkoon menneeksi, Amy; jos kerran välttämättä haluat toteuttaa aikeesi ja voit sen tehdä tuhlaamatta liiaksi rahaa, aikaa ja hyvää tuultasi, en vastusta. Keskustele toisten tyttöjen kanssa, ja mitä päätättekkin autan teitä parhaani mukaan.

– Kiitos äiti; sinä olet aina niin kiltti, sanoi Amy ja kiiruhti kertomaan suunnitelman siskoilleen.

Meg innostui heti ja suostui auttamaan luvaten reippaasti koko

omaisuutensa Amyn käytettäväksi, alkaen pienestä kodistaan aina parhaisiin suolalusikkoihinsa asti. Mutta Jo rypisteli kulmiaan eikä olisi aluksi halunnut olla missään tekemisissä koko kutsujen kanssa.

– Minkä ihmeen tähden viitsit tuhlata rahojasi, vaivata meitä kaikkia ja kääntää koko talon nurin muutamien tyttölasten vuoksi, jotka eivät välitä sinusta pennin vertaa! Luulin sinulla olevan sen verran järkeä ja ylpeyttä, ettet alkaisi pokkuroida jonkun tavallisen naisihmisen edessä vain sen vuoksi, että hän käyttää ranskalaisia korkoja ja ajelee kuomuvaunuissa, pauhasi Jo, joka ei ollut parhaimmalla tuulellaan, kun joutui keskeyttämään romaaninsa juuri traagisimmassa kohdassa.

– Minä en pokkuroi enkä siedä tuota sinun holhoavaa äänensävyäsi, kivahti Amy, sillä siskokset riitelivät jatkuvasti, kun tuli kysymys tämänkaltaisista asioista. – Tytöt pitävät minusta ja minä pidän heistä, he ovat ystävällisiä, viisaita ja lahjakkaita, vaikka sinä sanot heitä vain tyhjänpäiväisiksi muotinueiksi. Sinusta ei ole minkäänarvoista se, että on suosittu, seurustelee hienoissa piireissä ja oppii kauniita käytöstapoja. Mutta minä pidän niitä asioita arvossa ja aion käyttää hyväkseni jokaista tilaisuutta. Sinä voit kyllä käyttää kyynärpäitäsi, kulkea nokka pystyssä halki elämäsi ja kehua olevasi riippumaton, jos haluat. Minulle se ei sovi.

Päästäessään kielensä valloilleen Amy pääsi tavallisesti väittelyssä voitolle, koska hän osasi aina säilyttää malttinsa, kun taas Jo vapaudenrakkaudessaan ja epäsovinnaisuudessaan

esitti niin pitkälle meneviä väitteitä, että säännöllisesti joutui alakynteen. Amy oli nytkin luonnehtinut Jon riippumattomuuden halun niin osuvasti, että molemmat purskahtivat nauruun, ja keskustelu muuttui sopuisammaksi. Vasten tahtoaan Jo lopulta suostui uhraamaan päivän sovinnaisuuden alttarille ja auttamaan sisartaan, vaikka pitikin koko kutsuja joutavana hommana.

Kutsukirjeet lähetettiin, ja melkein kaikkiin tuli myöntävä vastaus. Juhlapäiväksi oli määrätty seuraava maanantai. Hanna oli huonolla tuulella, koska viikon työt menivät sekaisin, ja ennusti kaiken käyvän hullusti, kun "ei saanut pestä ja silittää oikeana päivänä". Järjestelyt tietysti kärsivät, kun keittiökoneiston tärkein ratas rupesi näin jarruttamaan.

Ensimmäiseksi epäonnistuivat Hannan laitokset: kananpoika oli sitkeätä, kieli liian suolaista eikä suklaa vaahdonnut kylliksi. Leivokset ja jäätelö maksoivat enemmän kuin Amy oli arvioinut, samoin vaunut. Lisäksi tulivat vielä monet pikkumenot, jotka aluksi olivat näyttäneet mitättömiltä, mutta joiden yhteissumma nousi pelottavan suureksi. Beth kylmettyi ja hänen täytyi jäädä vuoteeseen. Megillä oli yhtenäen vieraita, jotka veivät hänen aikansa, ja Jo oli toisissa maailmoissa, teki vahinkoja tavallista enemmän ja pani Amyn kärsivällisyyden kovalle koetukselle.

– Ilman äidin apua en olisi milloinkaan selviytynyt, selitti Amy kiitollisena jälkepäin, kun toiset olivat jo täysin unohtaneet tuon 'vuoden hullunkurisimman pilan'.

Oli päätetty, että jos maanantaiksi sattuisi ruma sää, neidit

tulisivat vasta tiistaina, ja se oli miltei liikaa Jon ja Hannan kestokyvyille. Maanantaiaamuna vallitsi epävakainen sää, joka itse asiassa on kiusallisempi kuin yhtämittainen sade. Väliin pisaroi, väliin paistoi aurinko, väliin tuuli, eikä sää vakiintunut ennen kuin oli liian myöhäistä ratkaista asiaa suuntaan tai toiseen.

Amy nousi päivän koittaessa, ajoi toisetkin vuoteesta ja määräsi aamiaisen syötäväksi aikaisin, jotta koko talo saataisiin ajoissa kuntoon. Olohuone näytti tänään merkillisen nukkavierulta, mutta pysähtymättä huokailemaan asiaa, jolle ei mahtanut mitään, hän asetti taitavasti tuoleja maton kuluneille kohdille, peitti tauluilla seinissä olevat tahrat ja somisti tyhjät nurkkaukset omilla veistoksillaan, jotka antoivat huoneelle taiteellisen sävöyksen. Vaikutelmaa paransivat vielä sievät kukka-asetelmat, joita Jo järjesti sinne tänne.

Ruokapöytä näytti houkuttelevalta; sitä katsellessaan Amy toivoi hartaasti, että ruoka maistuisi hänen vierailleen ja että lainatut lasit, posliinit ja hopeat saataisiin kunnialla takaisin omistajilleen. Vaunut oli luvattu, Beth auttoi Hannaa kulissien takana ja Jo lupautui olemaan niin huomaavainen ja rakastettava kuin hänen yläilmoissa harhailevat ajatuksensa, pakottava päänsä ja horjumaton paheksumisensa kaikkea ja kaikkia kohtaan suinkin antoivat myöten.

Amy pukeutui huolestuneena ja tunsu jo etukäteen helpotusta ajatellessaan sitä onnellista hetkeä, jolloin lounas oli kunnialla ohi ja hän lähtisi vieraineen ajelulle nauttimaan yhteisistä

taideharrastuksista, sillä isot avovaunut ja vanha silta olivat hänen kutsujensa vetonaula.

Seurasi kaksi odotuksen tuntia, joiden aikana Amy kulki olohuoneen ja eteisen väliä ja yleinen mieliala vaappui kuin tuuliviiri. Pieni sadekuuro kello yhdentoista tienoissa oli ilmeisesti sammuttanut neitien innon; heidän näet piti saapua kahdeltatoista, mutta määrääaikana ei ketään kuulunut. Kello kahden maissa aurinko paistoi kirkkaasti, mutta silloin lopen uupunut perhe istuutui pöydän ääreen nauttimaan herkkuja, joita ei voitu säästää kauemmin.

– Tänään ei ilma haittaa. Nyt he varmasti tulevat, meidän täytyy pian pukeutua ja olla valmiit ottamaan heidät vastaan, huudahti Amy, kun aurinko seuraavana aamuna herätti hänet unesta. Hän puhui reippaasti, mutta mielessään hän kuitenkin salaa toivoi, ettei olisi puhunut mitään tiistaista, sillä hänen intonsa laimeni sitä mukaa kuin leivokset vanhenivat.

– En saanut hummereita, niin että saatte tulla toimeen ilman hummerisalaattia, sanoi pastori March vaivautuneen näköisenä tullessaan sisään puolisen tuntia myöhemmin.

– Siinä tapauksessa saa kana kelvata, salaatissa ei sen sitkeydestä ole haittaa, ehdotti rouva March.

– Hanna jätti sen hetkeksi keittiön pöydälle ja kissanpojat pääsivät sen kimppuun. Olen hirveän pahoillani, Amy, sanoi Beth joka oli lämmin kissojen suojelija.

– Silloin täytyy saada hummeria, sillä kieli ei yksinään riitä, sanoi Amy päättävästi.

– Onko minun nyt laukattava kaupunkiin ostamaan sitä? kysyi Jo jalomielisenä marttyyrina.

– Vain minua kiusataksesi sinä toisit sen varmasti kotiin kainalossa käärimättä edes paperia sen ympärille. Minä lähden itse, vastasi Amy, jonka sisu vähitellen alkoi kuohua.

Amy kätki kasvonsa tiheän harson taa, otti sievän korin käsivarrelleen ja lähti matkaan toivoen, että virkistävä ajelu rauhoittaisi hänen kiihtynyttä mieltään ja vahvistaisi häntä kestävämpään päivän koettelemukset. Hän löysi pian mieleisensä hummerin, ja ostettuaan vielä kastikepullon lähti kiireesti kotimatkalle.

Raitiovaunussa istui Amyn lisäksi vain vanha, uninen naishenkilö. Riisuttuaan harsonsa Amy ryhtyi aikansa kuluksi laskemaan, mihin hänen rahansa olivat kuluneet. Hän oli niin syventynyt numeroihinsa, ettei huomannut uutta tulijaa, joka hyppäsi vaunuun matkan varrelta. Vasta kuullessaan miehekkään tervehdysten hän havahtui. Tulija oli eräs Laurien hienoimmista korkeakoulutovereista. Amy ei ollut huomaavinaan jalkainsa juuressa olevaa koria, sillä hän toivoi hartaasti, että toinen poistuisi ennen häntä, ja hän vastasi rakastettavasti nuoren miehen tervehdykseen onnitellen itseään, että oli pukeutunut uuteen kävelypukuunsa.

Matka sujui erinomaisesti. Amyn huoli haihtui heti, kun hän kuuli seuralaisensa nousevan ensimmäiseksi vaunusta. Heidän hilpeästi jutellessaan vanha nainen rupesi tekemään lähtöä. Kompuroidessaan ovelle hän kaatoi vahingossa Amyn korin, ja –

voi kauhistus! – hummeri paljastui koko mahtavassa loistossaan jalosukuisen herra Tudorin silmien edessä.

– Hyvänen aika, mummohan unohtaa päivällisensä tänne! huudahti nuori mies paha aavistamatta ja työnsi kävelykepillään punaisen hirviön takaisin aikoen ojentaa korin vanhukselle.

– Ei, ei – antakaa olla, se – se on minun, sopersi Amy posket melkein yhtä punaisina kuin hummeri.

– Oh, suokaa anteeksi. Se onkin harvinaisen hieno hummeri, sanoi herra Tudor sulavasti osoittaen niin vilpítőntä mielenkiintoa, että se oli kunniaksi hänen kasvattajilleen.

Amykin tointui samassa, nosti reippaasti korin viereensä istuimelle ja sanoi nauraen:

– Ettekö toivoisi, että saisitte maistaa siitä valmistettua salaattia ja nähdä ne ihastuttavat nuoret naiset, jotka olen kutsunut syömään sitä?

Sitä saattoi sanoa tahdikkuudeksi, sillä Amy ymmärsi koskettaa kahta miehistä heikkoutta. Hummeriin liittyi oitis mieluisia muistoja ja noihin ihastuttaviin nuoriin naisiin kohdistuva uteliaisuus sai miehen unohtamaan naurettavan tilanteen.

Kai hän nauraa Laurien kanssa tälle jutulle, mutta onneksi minä en ole heitä kuulemassa, mietti Amy, kun Tudor kumarsi ja poistui vaunusta.

Kotona Amy ei maininnut mitään koko tapauksesta, vaikka huomasikin korin kaatuessa saaneensa rumia kastiketahroja uuteen hameeseensa. Hän vain jatkoi valmisteluja, jotka nyt

tuntuivat entistä ikävämmiltä, ja kello kahdentoista aikaan kaikki oli taas kunnossa. Tietäessään naapurien olevan kiinnostuneita hänen puuhistaan Amy toivoi tänään onnistuvansa loistavasti ja voivansa siten haihduttaa mielistä edellisen päivän vastoinkäymisen; niinpä hän tilasi isot vaunut ja ajoi komeasti vieraita vastaan tuodakseen heidät juhla-aterialle.

– Nyt kuuluu pyörien ratinaa, he tulevat! Minä menen portille vastaan, koska se vaikuttaa vieraanvaraiselta. Toivottavasti Amy parka saa nyt iloita täydestä sydämestään vaivojensa palkaksi, sanoi rouva March ryhtyen tuumasta toimeen. Mutta heti vaunut nähtyään hän herpaantui: Amyn rinnalla istui yksi ainokainen vieras.

– Beth, juokse äkkiä auttamaan Hannaa korjaamaan puolet lautasista; on hassua istuttaa yksi ainoa tyttö kahdelletoista katettuun ruokapöytään, huudahti Jo kiiruhtaen hänkin portille niin kiihdyksissään, ettei edes muistanut pysähtyä nauramaan.

Amy astui sisään aivan rauhallisena ja oli ihastuttavan kohtelias ainoalle vieraalleen, joka oli pitänyt lupauksensa; muut perheenjäsenet esittivät osansa yhtä taitavasti, ja neiti Eliottin mielestä hänen isäntäväkensä oli varsin hilpeätä joukkoa, sillä perheen oli mahdotonta ajan mittaan pidättää naurunhaluaan. Kun hauska ateria oli päättynyt ja oli käyty katsomassa ateljeeta ja puutarhaa ja keskusteltu innokkaasti taiteesta, Amy tilasi kevyet rattaat ja näytti ystävättärelleen lähitienoita aina auringonlaskuun asti, jolloin 'kutsut' päättyivät.

Kotiin palattuaan Amy oli väsyneen näköinen, mutta

mahdollisimman tyyni. Hän huomasi, ettei onnettomasta juhlasta ollut muuta jäljellä kuin epäilyttävä kure Jon suupielessä.

– Sait kauniin ilman iltapäiväajelullesi, kultaseni, sanoi äiti niin luontevasti kuin kaikki kaksitoista olisivat olleet mukana.

– Neiti Eliott oli oikein herttainen tyttö ja näytti viihtyvän hyvin, huomautti Beth lämpimästi.

– Antaisitko minulle muutamia leivoksia? Ne tulisivat kipeään tarpeeseen. Meillä käy yhtä mittaa vieraita, eivätkä minun leivonnaiseni onnistu ikinä näin hyvin, sanoi Meg.

– Ota kaikki, meillähän ei kukaan muu pidä makeasta kuin minä, vastasi Amy ja huokasi ajatellessaan runsaita tarjouksiaan, jotka oli hankkinut aivan turhaan.

– Vahinko ettei Laurie ole auttamassa, alkoi Jo, kun perhe seuraavana päivänä taas ryhtyi nauttimaan jäätelöä ja hummerisalaattia.

Äidin varoittava katse vaiensikin hänet, ja kaikki söivät sankarillisen ääneti. Lopulta pastori March huomautti lempeästi: – Hummeri oli antiikin aikana erittäin suosittu ruokalaji – , ja silloin yleinen naurunpuuska keskeytti katsauksen hummerin historiaan oppineen miehen suureksi kummastukseksi.

– Pannaan koko höskä koriin ja lähetetään Hummelin perheelle. Minua tympäisee hummerisalaatin näkeminenkin, eikä teidän kaikkien tarvitse kuolla ylensyömiseen vain minun hölmöyteni takia, huudahti Amy silmiään pyyhkien.

– Luulin todella kuolevani, kun näin teidän kahden tulevan niissä mahtavissa vaunuissa, te olitte aivan kuin kaksi pientä pähkinänsydäntä suunnattoman suuressa kuoressa. Ja äiti odotteli portilla oikeata väentungosta! huokasi Jo nauruun tikahtumaisillaan.

– Olen tosiaan pahoillani että petyit, kultaseni. Me teimme kaikkemme, jotta olisit ollut tyytyväinen, sanoi rouva March äänessään äidillistä osanottoa.

– Minähän olenkin tyytyväinen; tein mitä lupasin ja voin lohduttaa itseäni sillä, ettei kutsujen epäonnistuminen ollut minun syytäni, sanoi Amy ääni vähän värähtäen. – Olen kiitollinen teille, kun autoitte minua, ja vielä kahta kiitollisempi, jos lupaatte kuukauteen olla puhumatta näistä kutsuista.

Moneen kuukauteen ei niitä mainittukaan; mutta sana juhlanosti aina hymyn kaikkien huulille, ja syntymäpäivänään Amy sai Laurielta muistolahjaksi pienen korallihummerin.

4.

KIRJAILIJANOPPIA

Onnetar hymyili odottamatta Jolle ja pudotti muutaman onnenrahan hänen tielleen. Eivät ne olleet tosin kultarahoja, mutta tuskinpa puoli miljoonaa olisi voinut tehdä tyttöä onnellisemmaksi kuin tuo pieni summa, jonka hän ansaitsi seuraavaan tapaan.

Silloin tällöin Jo sulkeutui huoneeseensa, pukeutui kirjailijanasuun ja 'heittäytyi pyörteeseen', kuten hän itse asian ilmaisi. Hän oli antautunut koko sydämestään ja sielustaan romaanin kirjoittamiseen ja tiesi, ettei saisi rauhaa ennen kuin se oli valmis. Jon kirjailijanasuun kuului musta villakangasesiliina, johon hän saattoi mielensä mukaan pyyhkiä kynää, sekä samasta kankaasta valmistettu lakki, jota koristi iloinen punainen nauharuusuke ja jonka sisään hän työnsi palmikkonsa milloin kirjoitustuuli puhalsi purjeisiin. Tämä päähine oli varoitusmerkki; sen näkyessä utelias kotiväki pysytteli loitolla ja pistäytyi vain silloin tällöin kuin ohimennen kysymään: – Palaako innoituksen tuli?

Aina ei uskallettu tehdä tätäkään kysymystä katsomatta ensin lakin asentoa. Jos tämä paljon puhuva vaatekappale oli otsalla, se osoitti, että ankara työ oli käynnissä; innoituksen hetkinä se työnnettiin takaraivolle vähän vinoon, ja kun kirjailijattaren

valtasi epätoivo, hän kiskaisi lakin päästään ja heitti sen lattialle. Silloin tulija vetäytyi ääneti takaisin eikä kukaan uskaltanut puhutella Jota, ennen kuin punainen rusetti taas törrötti hänen otsallaan.

Jo ei suinkaan pitänyt itseään nerona; mutta kun kirjoituspuuska tuli, hän antautui työhönsä kokonaan. Hän ei huomannut nälkää eikä janoa eikä pahaa ilmaa elellessään onnellisena mielikuvituksensa maailmoissa, missä hänellä oli ystäviä, jotka tuntuivat hänestä melkein yhtä todellisilta ja rakkailta kuin elävät olennot. Uni pakeni silmistä, ruoka jäi koskematta, ja päivä ja yö olivat aivan liian lyhyet tuon onnen nauttimiseen, joka teki nämä hetket elämisen arvoisiksi, vaikka ne eivät aina kantaneetkaan näkyvää hedelmää. Tätä jumalaista innoitusta kesti tavallisesti viikon tai pari, sen jälkeen hän irtautui pyörteestään nälkäisenä, uisena, äreänä tai alakuloisena.

Kerran Jo parhaillaan oli tointumassa tällaisesta puuskasta, kun hän lupautui neiti Crockerin seuraksi kuulemaan erästä esitelmää. Palkaksi hyvästä työstään hän sai uuden idean. Esitelmä kuului työväen luentosarjaan ja käsitteli pyramideja. Jo ei oikein ymmärtänyt, miksi tällaiselle kuulijakunnalle oli valittu juuri tuo aihe, mutta ilmeisesti jokin paha yhteiskunnallinen epäkohta korjautuisi tai suuri puute lievenisi, kun faaraoiden loistoa kuvattaisiin kuulijakunnalle, jonka mieltä askarrutti kivihiilen ja jauhojen hinta ja jonka elämä kului paljon kipeämpien ongelmien kuin sfinksin arvoituksen ratkaisemiseen.

He saapuivat aikaisin paikalle, ja sillä aikaa kun neiti Crocker kutoi sukan kantapäätä, Jo huvitteli tutkimalla ympärillä istuvien ihmisten kasvoja. Hänen vieressään vasemmalla väitteli kaksi leveähattuista naishenkilöä pitsiä virkaton naisten oikeuksista. Heidän vieressään istui vanhapiika, joka söi piparminttupastilleja paperipussista, ja vanha herra, joka nautti päivällislepoa keltaisen silkkinenäliinan takana. Jon oikealla puolella ei istunut muita kuin muuan lukuhaluinen poika, joka oli syventynyt lehteensä.

Hän luki jotain kuvalehteä ja Jo tarkasteli piirrosta, joka oli lähinnä häntä. Hän koetti turhaan keksiä, mikä tavaton tapahtumainkulku saattoi vaatia noin julmannäköistä kuvaa. Täydessä sota-asussa komeileva intiaani syöksyi siinä alas jyrkännettä taistellen suden kanssa, joka oli tarrautunut hänen kurkkuunsa. Vieressä tappeli kaksi raivostunutta, harvinaisen pienijalkaista ja suurisilmäistä herrasmiestä keskenään, ja taustalla näkyi pakeneva nainen tukka hajallaan ja suu auki. Kun poika pysähtyi kääntämään lehteä, hän huomasi Jon katsovan ja tarjosi tälle lehdenpuolikasta poikamaisen hyvántahtoisesti sanoen ujostelematta:

– Kiinnostaako? Tämä on hyvä tarina.

Jo otti hymyillen lehden, hän oli yhä kuin kotonaan poikien seurassa, totesi pian, että kertomus oli noita tavanomaisia jännitysjuuttuja, joissa harhaillaan rakkauden, salaperäisten tapausten ja murhien viidakossa.

– Hieno juttu, vai mitä? kysyi poika Jon lukiessa sivun

viimeisiä rivejä.

– Minä luulen, että sinä ja minä osaisimme kirjoittaa yhtä hyvin, jos koettaisimme, vastasi Jo huvittuneena ihastuksesta, joka kohdistui mokomaan roskaan.

– Olisin onnenpoika jos osaisin. Hän saa kuulemma hyvät rahat tämmöisistä jutuista. Poika osoitti kirjoittajan nimeä: rouva S.L.A.N.G. Northbury.

– Tunnetko hänet? Jo kysyi äkkiä innostuen.

– En, mutta luen kaikki hänen kirjoituksensa, ja eräs minun kaverini on työssä siinä kirjapainossa, jossa tämä lehti painetaan.

– Sanoitko että hän ansaitsee hyvin tällaisilla kertomuksilla?

kysyi Jo ja katseli äskeistä kunnioittavammin järkyttävää kuvaa ja monia sivua koristavia huutomerkkejä.

– Se on tietty! Hän tietää mistä ihmiset pitävät, ja siitä maksetaan hyvin.

Samassa luento alkoi. Jo ei tosin kuullut siitä paljonkaan, sillä professori Sandsin esitelmöidessä Kheopsista, hieroglyfeistä ja egyptiläisistä jalokivikoristeista hän salaa kirjoitti lehden osoitteen muistiin ja päätti urheasti yrittää jännityskertomuksesta tarjottua sadan dollarin palkintoa.

Kun luento päättyi ja kuulijakunta heräsi unestaan, Jo oli mielessään koonnut itselleen suurenmoisen omaisuuden (se ei ollut ensimmäinen toive, jonka paperi ja kynä hänessä oli herättänyt). Hän oli jo vajonnut kertomuksensa suunnitteluun mutta ei osannut päättää, pitäisikö kaksintaistelun tapahtua ennen pakoa vai murhan jälkeen.

Hän ei kertonut kotona suunnitelmistaan, mutta ryhtyi heti seuraavana päivänä työhön, äitinsä suureksi huoleksi, tämä näet oli aina hiukan levoton, kun 'innoituksen tuli alkoi palaa'. Jo ei ollut aikaisemmin kokeillut tällaista tyyliä, vaan oli tyytynyt kirjoittamaan varsin viattomia kertomuksia "Lentävään Kotkaan". Hän saattoi nyt käyttää hyväkseen näyttämökokemuksiaan ja laajaa lukeneisuuttaan. Ne auttoivat häntä tiivistämään kertomuksen tunnelmaa ja rakentamaan jännitystä, samalla kun pukujen sommittelu ja kielellinen asukin oli luontevaa. Kertomukseen sisältyi epätoivoa ja synkkyyttä niin paljon kuin Jo ikinä kykeni kuvittelemaan, hän kun omasta kokemuksestaan tunsii varsin vähän näitä surullisia mielialoja. Tapahtumapaikka oli Lissabon ja niinpä sopivana loppuna kertomukselle oli hirveä maanjäristys. Käsikirjoitus lähti matkaan kaikessa hiljaisuudessa ja Jo liitti mukaan lyhyen kirjeen; hän sanoi siinä vaatimattomasti, että jollei kirjoitus voittaisi palkintoa, mitä tuskin uskalsi odottaa, hän olisi sangen iloinen, jos voisi saada jutusta palkkion.

Käy pitkäksi odottaa kuusi viikkoa ja aika tuntuu sitäkin pitemmältä työstä, jonka on säilytettävä salaisuutta. Mutta Jo kesti sen; hän oli jo heittämisillään kaiken toivon, kun saapui kirje, joka melkein salpasi häneltä hengen, sillä kuoresta putosi sadan dollarin maksuosoitus. Hetken Jo tuijotti sitä kuin se olisi ollut käärme, sitten hän luki kirjeen ja purskahti itkuun. Jos kirjeen kirjoittanut ystävällinen herra olisi aavistanut, miten suuren onnen hän valmisti lähimmäiselleen, hän olisi varmaan

huvitellut kaikkina vapaahetkinään kirjoittamalla tuollaisia kirjeitä. Jo piti kirjettä arvokkaampana kuin rahoja, sillä se rohkaisi häntä. Vuosien ponnistusten jälkeen tuntui hyvältä huomata, että oli oppinut kirjoittamaan jotakin – vaikkapa vain jännitysjuuttuja.

Harvoin tapaa ylpeämpää nuorta naista kuin Jo, kun hän tyynnyttyään ilmestyi perheensä eteen kirje toisessa, maksuosoitus toisessa kädessä ja hämmästytti kaikki tyynni kertomalla voittaneensa palkinnon. Tietysti ilo nousi ylimmilleen, ja kun kertomus sitten ilmestyi, jokainen luki sen ja kehui sitä; tosin isä, tunnustettuaan ensin kielen virheettömäksi, käsittelyn reippaaksi ja huolelliseksi ja surullisen lopun sangen vaikuttavaksi, pudisti päätään ja sanoi suoraan tapaansa:

– Voit kirjoittaa parempaakin, Jo. Pyri korkealle äläkä välitä rahasta.

– Minusta juuri raha on paras puoli. Mitä ihmettä sinä teet noin suurella omaisuudella? virkkoi Amy katsellen kunnioittavasti ihmeellistä paperiliuskaa.

– Lähetän Bethin ja äidin pariaksi kuukaudeksi meren rannalle, Jo vastasi empimättä.

– Ihanaa! – Ei, en minä voi lähteä, se olisi kovin itsekästä, huudahti Beth työntäen pois maksuosoituksen, jota sisko heilutteli hänen edessään.

– Mutta sinun täytyy lähteä, minä olen saanut sen päähäni. Siksi minä yritin ja siksi onnistuin. Minulta ei mikään onnistu, jos ajattelen vain itseäni; minun on paljon edullisempaa tehdä

työtä sinun hyväksesi, ymmärräthän. Sitä paitsi äitikin tarvitsee ilmanvaihdosta eikä hän tahdo jättää sinua, niin että sinun täytyy lähteä. Hauskaa kun palaat sitten kotiin yhtä pyöreänä ja punaposkisena kuin ennen. Eläköön tohtori-Jo, joka aina parantaa potilaansa!

Pitkän pohdinnan jälkeen he tosiaan matkustivat meren rannalle, ja vaikka Beth ei palannutkaan niin pyöreänä ja punakkana kuin oli toivottu, hän oli kuitenkin vahvistunut, ja rouva March väitti nuortuneensa kymmenen vuotta.

Jo oli siis tyytyväinen rahojensa sijoitukseen ja ryhtyi hilpein mielin työhön ansaitakseen lisää ilahduttavia maksuosoituksia. Vuoden kuluessa hän ansaitsikin niitä monta ja tunsi vähitellen olevansa tärkeä henkilö kodissa, sillä mustekynän taika muutti hänen 'jaarituksensa' heidän kaikkien hyvinvoinniksi. "Herttuan tytär" maksoi lihakaupan laskun, "Kummituskäsi" levitti lattialle uuden maton ja "Luostarin kirous" tuotti suurta siunausta Marchin perheen mauste- ja pukuvaraan.

Rikkaus on oivallinen asia, mutta köyhyydelläkin on valoisa puolensa. Vastoinkäymisten suuri siunaus on se todellinen tyydytyksen tunne, jonka ankara henkinen tai ruumiillinen työ tekijälleen tuottaa. Pakottavan puutteen ansioksi onkin luettava ainakin puolet kaikista viisaista, hyödyllisistä ja hauskoista keksinnöistä, joita maailmassa on tehty. Jo sai tuntea tuon tyydytyksen esimakua eikä hän enää kadehtinut rikkaampia ystäviään, vaan nautti tietäessään, että kykeni elättämään itsensä pyytämättä penniäkään muilta.

Hänen kertomuksensa eivät herättäneet suurtakaan huomiota, mutta ne menivät hyvin kaupaksi. Se kannusti Jota, ja hän päätti saavuttaa rohkealla teolla mainetta ja varallisuutta. Kirjoitettuaan neljännen kerran puhtaaksi romaaninsa hän luki sen läheisimmille ystävilleen ja lähetti sitten peläten ja vapisten tekeleensä kolmelle eri kustantajalle. Se hyväksyttiin painettavaksi siinä tapauksessa, että tekijä lyhentäisi siitä kolmanneksen ja poistaisi juuri ne kohdat, joita hän itse eniten ihaili.

– Minun täytyy siis joko työntää tämä vanhaan peltikattilaani homehtumaan, maksaa itse painatuskustannukset tai silpoa koko juttu sellaiseksi, että se miellyttää ostajia, jotta ansaitsisin sillä mahdollisimman paljon. On hyvä hankkia taloon mainetta, mutta raha on käyttökelpoisempaa. Niinpä on parasta pitää perheneuvottelu tämän tärkeän asian ratkaisemiseksi, tuumi Jo ja kutsui perheen koolle.

– Älä pilaa kirjaasi, tyttöseni, sen sisältö on arvokkaampi kuin uskotkaan. Anna sen odottaa ja kypsyä. Tämä oli isän neuvo; hän puhuikin kokemuksesta, sillä jo kolmenkymmenen vuoden ajan hän oli odottanut oman hedelmänsä kypsymistä eikä vieläkään kiirehtinyt korjaamaan sitä, vaikka se jo oli makea ja mehukas.

– Minun mielestäni Jon on parempi yrittää kuin jäädä odottamaan, arveli rouva March. – Arvostelu on paras opettaja tällaisissa asioissa, sillä se auttaa häntä näkemään arvaamattomia vikoja ja ansioita ja onnistumaan paremmin seuraavalla kerralla.

– Se on totta, myönsi Jo rypistäen kulmiaan. – Olen jauhanut

niin kauan mielessäni tätä kirjaa, etten itsekään tiedä onko se hyvä, huono vai keskinkertainen. Siitä on paljon apua, että joku puolueeton henkilö tutkii sitä ja ilmoittaa, mitä hän siitä arvelee.

– Minä en poistaisi siitä sanaakaan, pilaat vielä koko kirjan. Henkilöt sinänsä ovat paljon mielenkiintoisemmat kuin se, mitä heille tapahtuu. Kaikki menee vain sekaisin, jos rupeat sitä muuttelemaan, selitti Meg, joka lujasti uskoi, että tämä romaani oli paras mitä milloinkaan oli kirjoitettu.

– Mutta herra Allen sanoo: "Jättäkää selittely pois, lyhentäkää kertomusta ja tiivistäkää sen tunnelmaa, antakaa henkilöidenne kertoa omalla suullaan", keskeytti Jo turvautuen kustantajan mielipiteeseen.

– Tee niin kuin hän sanoo, hän tietää mikä menee kaupaksi. Kirjoita hyvä, lukijoille mieluinen kirja, ja koeta ansaita niin paljon rahaa kuin suinkin mahdollista. Sitten kun olet saanut nimeä, voit ruveta kulkemaan omia teitäsi ja kuvailemaan filosofisia ja mietiskeleviä henkilöitä, sanoi Amy, joka otti asian aivan käytännölliseltä kannalta.

– No niin, nauroi Jo, jos minun henkilöni ovat 'filosofisia ja mietiskeleviä', ei se ole minun syyntä, sillä minulla ei ole aavistustakaan noista asioista, paitsi mitä joskus isältä olen kuullut. Jos hänen viisaita ajatuksiaan on päässyt puikahtamaan minun romaaniini, sen parempi vain. No, Beth, mitä mieltä sinä olet?

– Tahtoisin nähdä sen pian painettuna. Beth hymyili heikosti sanoessaan tämän, mutta hän painotti tietämättään 'pian'-sanaa,

ja lapsellisen vilpittömät silmät katsoivat Jota niin rukoilevasti, että surullinen aavistus täytti hetkeksi sisaren sydämen, ja hän päätti ryhtyä toimeen "pian".

Niinpä nuori kirjailija lasi spartalaisen päättävästi esikoisensa pöydälle ja paloitteli sen säälimättä kuin ihmissyöjä. Toivoen voivansa miellyttää kaikkia hän pyysi neuvoja puolelta ja toiselta, mutta ei osannut olla kenellekään mieliksi enempää kuin sadun ukko aaseineen.

Isä piti mietiskelystä, jota tekijän tietämättä oli eksynyt mukaan, se sai siis jäädä, vaikka Jolla olikin omat epäilyksensä niiden kohtien suhteen. Äidin mielestä tarinassa oli tosiaan liian verkkaisia kuvauksia; ne siis poistettiin melkein kaikki – ja samalla monta kokonaisuuden kannalta tärkeitä kohtaa. Meg ihaili romaanin surullista loppua, niinpä Jo sommitteli kuolinkamppailun entistäänkin järkyttävämmäksi tehdäkseen hänelle mieliksi. Amy taas ei pitänyt leikillisistä paikoista, ja parasta tarkoittaen Jo sen vuoksi poisti nekin kohdat, jotka olivat luoneet hiukan hilpeyttä kertomuksen synkkään juoneen. Ja lopulta, tuhoa täydentääkseen, hän lyhensi romaanistaan kolmanneksen ja lähetti sitten pienen kirjaparkansa, kuin kynityn satakielen, suureen touhuavaan maailmaan onneansa koettamaan.

No niin, se painettiin, ja Jo sai siitä kolmesataa dollaria, ja lisäksi vielä niin paljon kiitosta ja moitetta, ettei hän ollut voinut aavistaakaan, vaan joutui kaikesta niin pyörälle päästään, että kesti hyvän aikaa ennen kuin hän toipui ennalleen.

– Äiti, sinä sanoit, että arvostelut olisivat minulle hyödyksi, mutta kuinka se on mahdollista, kun ne ovat keskenään aivan vastakkaisia? En edes tiedä olenko kirjoittanut lupaavan kirjan vai olenko rikkonut kaikkia kymmentä käskyä vastaan! huudahti Jo raukka lukiessaan arvosteluja, jotka hetkeksi täyttivät hänen mielensä ilolla ja ylpeydellä painaakseen sen seuraavassa silmänräpäyksessä raivon ja masennuksen valtaan. – Tässä sanotaan: "Erinomainen kirja, läpeensä todellinen, täynnä kauneutta ja vakavuutta; kaikki siinä on puhdasta, tervettä ja raikasta", luki kirjailija neuvottomana. – Seuraava kirjoittaa vuorostaan: "Romaanin koko perusasenne on huono, se on täynnä sairaalloisia kuvitelmia, spiritistisiä aatteita ja luonnottomia henkilöitä." Mutta eihän minulla ole mitään erityistä asennetta, en usko spiritismiin enkä sen vuoksi ymmärrä, miten tämä arvostelu voisi olla oikea. Muuan sanoo: "Tämä on parhaita romaaneja, mikä Amerikassa on ilmestynyt vuosiin!" (Tiedän kyllä että se on valhetta.) Eräs taas väittää: "Vaikka kirja onkin omaperäinen, voimakkaasti ja tunteellisesti kirjoitettu, se on vaarallinen." Todellakin! Toiset tekevät siitä pilaa, toiset ylistävät taivaaseen asti, mutta kaikki ovat sitä mieltä että tähtään kirjallani johonkin päämäärään, vaikka kirjoitin sen vain huvin ja rahan vuoksi. Olisi ollut parempi painattaa se kokonaisena tai jättää se tyystin julkaisematta, sillä minä vihaan epäoikeudenmukaisia arvosteluja.

Kotiväki ja ystävät tekivät parhaansa lohduttaakseen Jota, mutta herkästä ja rohkeasta työstä epäonnistuminen

tuntui katkeralta. Se oli kuitenkin hänelle hyödyksi, sillä arvostelukykyisten henkilöiden kritiikki on aina terveellistä nuorelle kirjailijanalulle. Kun ensimmäinen mielipaha haihtui, Jo pystyi jo nauramaan pienelle kirjaparalleen ja näkemään mikä siinä oli hyvää. Hän tunsu viisastuneensa ja vahvistuneensa saamistaan iskuista.

– Minä en ole nero niin kuin Keats enkä aio kuolla tähän paikkaan, hän selitti reippaasti: – Olen loppujen lopuksi onnistunut vetämään heitä nenästä; sitä mikä on suoraan todellisesta elämästä, väitetään luonnottomaksi ja valheelliseksi, kun taas se, minkä olen keksinyt omasta päästäni, on "ihastuttavan luonnollista, kaunista ja todenmukaista". Lohdutan itseäni sillä, ja sitten kun ehdin, julkaisen uuden kirjan.

5.

KOTOISIA KOKEMUKSIA

Kuten useimmat nuoret rouvat, Megkin oli päättänyt tulla oikein malliemännäksi. Koti tulisi olemaan Johnille paratiisi; hän näkisi aina vaimonsa hymyilevänä, söisi joka päivä herkullista ruokaa eikä hänen vaatteistaan puuttuisi ikinä ainoatakaan nappia. Meg ryhtyi työhön rakkautensa lämmöllä, tarmokkaana ja iloisena eikä sen vuoksi voinutkaan epäonnistua – pieniä kompastuksia lukuunottamatta. Mutta rauhan tyyssijaksi hänen paratiisiaan ei voinut suinkaan sanoa; pikku emäntä touhusi, pelkäsi kuollakseen epäonnistumista ja hääri todellisen Martan tavoin moninaisten murheiden painamana. Joskus hän oli liian väsynyt edes hymyilläkseen. Johnin vatsa ei sietänyt hienoa ruokavaliota, vaan vaati kiittämättömästi yksinkertaista ravintoa. Mitä taas nappeihin tulee, Meg sai piankin ihmetellä, mihin ne kaikki joutuivat, ja pudistaa päätään miesten huolimattomuudelle. Hän jo uhkaili, että John sai itse ruveta ompelemaan nappinsa, jotta nähtäisiin kestäisikö hänen työnsä paremmin kömpelöiden sormien kärsimättömät nykäisyt.

He olivat onnellisia senkin jälkeen kun huomasivat, ettei ihminen elä pelkästä rakkaudesta. Johnin mielestä Meg oli yhtä kaunis hymyillessään kodikkaan kahvipannun takaa, eikä Megin mielestä heidän aamujäähyväistensä romanttisuutta pilannut

lainkaan se, että John häntä hellästi suudeltuaan kysyi: – Lähetätkö lampaanlihaa vai vasikkaa päivälliseksi, kultaseni? Pieni talo ei enää ollut ihastuttava huvimaja, siitä tuli koti, ja nuori pari huomasi pian, että muutos oli vain eduksi. Aluksi he leikkivät kotia ja iloitsivat kuin lapset; sitten John tarttui tarmokkaasti työhön tuntien harteillaan perheenisän vastuun; Meg pani hienot koruesiliinansa syrjään, solmi eteensä suuren vyöliinan ja ryhtyi askareisiin osoittaen, kuten jo sanottu, enemmän tarmoa kuin taitoa.

Keittämisvimman kestäessä hän tutki rouva Comeliuksen keittokirjan läpikotaisin kuin se olisi ollut matematiikan oppikirja.

Kärsivällisesti ja huolellisesti hän koetti ratkaista sen monia probleemoja. Toisinaan kutsuttiin kotiväki syömään jotakin herkkua, jota oli sattunut tulemaan liian runsaasti, toisinaan taas lähetettiin Lotty kaikessa hiljaisuudessa epäonnistuneen vehnäleipomuksen kera Hummeliin luokse, missä leivät pian hupenivat nälkäisiin vatsoihin.

Mutta kun oli vietetty ilta tilikirjaa tutkien, lamaan tui Megin keittointo tavallisesti joksikin aikaa ja sijalle tuli ankara säästäväisyyden kausi. Silloin mies parka sai tyytyä leipävanukkaaseen, hakkelukseen ja lämmitettyyn kahviin, mikä pani hänen kärsivällisyytensä kovalle koetukselle. Hän kesti sen kuitenkin kiitettävän urhoollisesti. Mutta ennen kuin kultainen keskitie löydettiin, Meg sai kotoisiin kokemuksiinsa sen, josta harva nuori pari säästyä – perheriidan.

Meg tunsu tosi emännän tavoin suurta halua täyttää ruokasäilönsä kotitekoisilla säilykkeillä, ja hän päätti itse keittää viinimarjahyytelöä. John sai määräyksen tilata tusinan verran pieniä lasipurkkeja ja ylimääräisen sokerilähetyksen. Oman puutarhan marjat olivat näet kypsiä ja ne oli keitettävä heti.

John uskoi lujasti, että hänen vaimonsa pystyi mihin hyvänsä; hän suostui Megin tahtoon, ja marjasato päätettiin säilöä mahdollisimman herkullisesti. Kauppiaalta tuotettiin neljä tusinaa pieniä, sieviä lasipurkkeja ja puoli säkkiä sokeria, ja muuan pieni poika tuli auttamaan Megiä marjojen poimimisessa. Kiharat huivin peitossa, hihat kyynärpäihin käärittyinä ja yllään ruudullinen esiliina, joka suuruudestaan huolimatta oli keimailevan näköinen, nuori emäntä ryhtyi työhön. Oli päivänselvää, että hän onnistuisi, olihan hän nähnyt Hannan säilövän satoja kertoja.

Aluksi Meg hiukan hämmästyi nähdessään pitkän purkkirivin, mutta John piti kovasti viinimarjahyytelöstä, ja nuo pienet purkit olisivat niin hauskan näköiset ylähyllyllä, että Meg päätti täyttää ne kaikki. Niinpä hän vietti pitkän päivän hyytelönsä ääressä poimien, keittäen, siivilöiden ja touhuten. Hän pani kaiken taitonsa liikkeelle; hän katsoi neuvoa keittokirjasta; hän mietti miettimistään, mitä Hanna oli tehnyt ja mikä häneltä oli jäänyt tekemättä; hän keitti, sokeroi ja siivilöi hyytelön kerran toisensa jälkeen, mutta tuo hirveä sotku ei vain hyytynyt.

Hänen teki mielensä juosta kotiin – esiliinoineen päivineen

kysymään äidiltä neuvoa, mutta John ja hän olivat päättäneet, etteivät he ikinä antaisi kenenkään tietää kotoisia harmejaan, kommelluksiaan tai riitojaan. Viimeksi mainitulle he olivat nauraneet, ikään kuin riidan ajatuskin olisi ollut suorastaan mahdoton. He pysyivät kuitenkin päätöksessään, toimivat omin neuvoin milloin vain voivat, eikä kukaan puuttunut heidän asioihinsa.

Meg siis huhki koko kuuman kesäpäivän yksin onnettoman keitoksensa ääressä ja viiden tienoissa hän vajosi istumaan sekaisessa keittiössään, väanteli tahrautuneita käsiään, korotti äänensä ja itki.

Avioliittonsa alkuaikoina Meg oli usein julistanut:

– Minun mieheni saa tuoda taloon ystäviään milloin hyvänsä, täällä odottaa aina viihtyisä koti, hyväntuulinen emäntä ja hyvä päivällinen. John kultaseni, sinun ei tarvitse koskaan kysyä minulta lupaa, voit kutsua kenet hyvänsä pelkäämättä, etten minä toivottaisi häntä tervetulleeksi.

Miten ihastuttavalta tuo kuulostikaan! John oikein säteili ylpeydestä kuullessaan Megin puhuvan noin. Hänestä oli suurenmoista omistaa noin oivallinen vaimo. Mutta vaikka heillä jo oli ollut vieraita monet kerrat, ei kukaan milloinkaan sattunut tulemaan odottamatta eikä Meg ollut joutunut lunastamaan lupaustaan ennen kuin nyt. Tässä murheen laaksossa käy aina niin; järkähtämätön kohtalo määrää tällaiset asiat, emmekä me kykene muuta kuin ihmettelemään, päivittelemään ja kestäämään ne parhaamme mukaan.

Jollei John olisi kokonaan unohtanut hillopuuhia, olisi todella ollut anteeksiantamatonta, että hän juuri tänään toi yllättäen vieraan päivälliselle. Mielissään siitä, että aamulla oli hankittu runsaasti ruokavaroja, ja varmana että päivällinen olisi täsmälleen valmiina, hän nautti ajatellessaan miten ihastuttavalta näyttäisi, kun hänen sievä pikku vaimonsa rientäisi heitä vastaan. Näissä mietteissä hän toi ystävänsä taloon tuntien nuorena aviopuolisona ja isäntänä suurta tyydytystä.

Maailma on täynnä pettymyksiä, sen John huomasi, kun he saapuivat Kyyhkyslakkaan. Eteisen ovi oli tavallisesti auki, mutta nyt se oli lukossa ja edellisen päivän roskat näkyivät portailla. Eteisen ikkunat olivat kiinni ja verhot alhaalla. Ei ollut jälkeäkään herttaisesta vaimosta, joka ompelisi puutarhassa valkoisiin pukeutuneena tukassa sievä nauharuusuke, eikä kirkassilmäisestä emännästä, joka ujosti toivottaisi vieraan tervetulleeksi. Ei sinnepäinkään, ei näkynyt ristinsielua. Vain pieni punaposkinen poika torkkui viinimarjapensaalla.

– Täällä on tainnut tapahtua jotakin. Mene puutarhaan, Scott, minä katson missä vaimoni viipyy, virkkoi John hätäntyneenä hiljaisuudesta.

Hän juoksi ympäri taloa palaneen sokerin katkun opastamana, ja herra Scott seurasi häntä outo ilme kasvoillaan. Kun John katosi erästä ovesta, hän jäi hienotunteisesti jonkin matkan päähän, mistä saattoi hyvin sekä nähdä että kuulla, ja poikamies kun oli, hän nautti täydestä sydämestään siitä mitä nyt seurasi.

Keittiössä oli vallalla hämmennys ja epätoivo. Osaa hyytelöstä

valutettiin purkista toiseen, osa oli lattialla ja loppu paloi täyttä vauhtia hellalla. Lotty herkutteli kaikessa rauhassa leivällä ja viinimarjamehulla, hyytelö oli näet vielä toivottoman juoksevassa tilassa, ja rouva Brooke itki epätoivoisesti esiliina silmillään.

– Kultaseni, mikä hätänä? huudahti John rynnätessään keittiöön. Hän kuvitteli kauhuissaan Megin polttaneen kätensä tai saaneen äkkiä jonkin huonon uutisen. Samalla hän tunsu mielessään salaista levottomuutta puutarhassa odottelevan ystävänsä vuoksi.

– Oi John, olen väsynyt ja kuumissani ja onneton ja masentunut! En pysty enää mihinkään. Sinun täytyy auttaa minua tai minä kuolen! Lopen uupunut emäntä painautui hänen rintaansa vasten antaen hänelle siten todella makean vastaanoton. Hänen suuri esiliinansa oli näet saanut viinimarjakasteen samalla kertaa kuin lattia.

– Mikä sinun on, rakkaani? Onko jotakin hirveätä tapahtunut? John kysyi levottomana ja suuteli hellästi vaimonsa pientä myssyä, joka oli valahtanut aivan vinoon.

– On, nyhkytti Meg epätoivoisena.

– Kerro pian. Älä vain itke, sitä minä en kestä. Kerro pian, kultaseni.

– Mehu ei hydy enkä tiedä mitä tekisin!

John Brookelta pääsi niin sydämellinen nauru, ettei hän koskaan myöhemmin uskaltanut niin nauraa. Hyväntuulinen Scottkin hymyili tahtomattaan kuullessaan hänen hilpeän

äänensä, joka sai Megin maljan vuotamaan yli äyräittensä.

– Siinäkö kaikki? Kaada koko sotku ulos ikkunasta äläkä vaivaa sillä enää mieltäsi. Jos tahdot, ostan sinulle uutta kaupasta; mutta älä Herran nimessä pane toimeen kohtauksia, olen tuonut Jack Scottin päivälliselle, ja...

John ei ehtinyt pitemmälle, sillä Meg tönäisi hänet luotaan, vajosi istumaan tuolille väännellen tuskissaan käsiään ja huudahti osaksi suuttuneena, osaksi moittien ja kauhuissaan:

– Vielä päivällisvieraita ja kaikki on ihan sekaisin! John Brooke, miten *saatoit* tehdä tämän?

– Hiljaa, hän on puutarhassa! Unohdin kokonaan tuon kirotun hyytelön, mutta sitä ei voi nyt auttaa, John virkkoi katsellen huolestuneena ympärilleen.

– Sinun olisi pitänyt lähettää sana minulle tai kertoa aamulla, tiesithän miten kiire minulla oli, jatkoi Meg ärtyneenä; kyyhkynekin osaa näet tarpeen tullen nokkia.

– En tiennyt siitä vielä aamulla enkä ehtinyt lähettää sinulle sanaa, sillä tapasin hänet kadulla. En sitä paitsi ajatellutkaan pyytää sinulta lupaa, koska olet aina selittänyt, että saan tehdä niin kuin itse tahdon. Tämä on nyt ensimmäinen kerta, jolloin sitä yritin, mutta luulen että se jää myös viimeiseksi, jatkoi John loukkaantuneena.

– Toivottavasti! Vie hänet heti pois; en voi tavata häntä, eikä meillä ole ruokaakaan.

– Vai niin! Missä sitten on paisti ja vihannekset, jotka lähetin, ja missä on lupaamasi vanukas? huudahti John rynnäten

ruokakomeroon.

– En ole ehtinyt keittää mitään. Minä ajattelin, että söisimme äidin luona. Suo nyt anteeksi, mutta minulla on ollut hirveä kiire, ja Megin kyynelet alkoivat uudelleen virrata.

John oli hyväluontoinen mies, mutta hänkin oli sentään ihminen. Ei ollut mieluista pitkän päivätyön jälkeen palata kotiin väsyneenä ja nälkäisenä ja havaita talon olevan sekasorron vallassa, ruokapöydän tyhjänä ja vaimon huonolla tuulella. Mutta John tukahdutti harminsä, ja koko myrsky olisi asettunut, jollei muuan onneton sana olisi pilannut asiaa.

– Minä myönnän että tämä on ikävää. Mutta jos autat minua, selviämme kyllä ja meillä on vielä oikein hauskaa. Älä itke, kultaseni, koeta reipastua ja hanki meille jotakin syötävää. Anna kylmää paistia, leipää ja juustoa; me emme pyydä sinulta viinimarjahyytelöä.

Se oli tarkoitettu viattomaksi leikiksi, mutta 'hyytelö'-sana pilasi kaiken. Megin mielestä oli julmaa tehdä noin karkeata pilaa hänen kauheasta onnettomuudestaan, ja Johnin puhuessa hän menetti lopullisesti kärsivällisyytensä.

– Saat itse selviytyä sotkuistasi miten parhaiten voit. Olen väsynyt enkä totisesti jaksa 'reipastua' sinun vieraittesi vuoksi. Hyvähän miehen on tosiaan ehdottaa vieraalle tarjottavaksi luita ja leivänkannikoita ja juustoa. Minun kodissani se ei käy päinsä. Vie Scott äidin luo ja sano, että minä olen ulkona tai sairas tai kuollut – tai mitä hyvänsä. En tahdo nähdä häntä, saatte yhdessä nauraa minulle ja minun hyytelölleni niin paljon kuin

haluatte, mutta muuta ette täällä saa. Purettuaan kiukkunsa yhteen hengenvetoon Meg heitti esiliinan yltään ja syöksyi omaan huoneeseensa rauhassa itkemään.

Hän ei tiennyt ollenkaan mitä nuo kaksi ystävästä hänen poissaollessaan tekivät. Mutta herra Scottia ei viety "äidin luo", ja kun Meg laskeutui omasta huoneestaan alakertaan herrojen lähdettyä kävelemään, hän löysi kauhukseen kokoon haalitun aterian tähteet ruokapöydältä. Lotty kertoi heidän syöneen paljon ja nauraneen hirveästi, ja herra oli määrännyt koko makean sotkun tunkiolle ja purkit piilotettaviksi.

Meg olisi tahtonut mennä kertomaan kaiken äidille, mutta hän häpesi omaa taitamattomuuttaan eikä tahtonut rikkoa Johnille antamaansa lupausta. John sai olla julma häntä kohtaan, mutta sitä ei saisi kukaan tietää. Tyynnyttyään vihdoinkin joten kuten hän pukeutui jälleen sieväksi ja asettui odottamaan, että John palaisi kotiin ja saisi anteeksi.

Mutta onnettomuudeksi John ei tullutkaan, sillä hän ei katsonut asiaa samalta kannalta. Hän löi Scottin kanssa koko jutun leikiksi, pyyteli vaimonsa puolesta anteeksi niin hyvin kuin taisi ja esiintyi niin vieraanvaraisena isäntänä, että Scott oli tyytyväinen päivälliseensä ja lupasi tulla vastakin.

Mutta mielessään John oli närkästynyt. Hänestä tuntui, että Meg oli saattanut hänet noloon asemaan ja jättänyt hänet yksin. Ei ollut reilua ensin kehottaa miestänsä tuomaan taloon vieraita milloin hyvänsä ja sitten kun toinen teki niin, suuttua ja pauhata niin, että mies tunsii olevansa naurunalainen ja sääliteltävä

otus. Kautta pyhän Yrjön, se ei käynyt päinsä! Megin täytyi se tietää. Koko aterian ajan John oli raivonnut mielessään, mutta kun hän palasi kotiin saatettuaan ensin Scottia jonkin matkaa, asettui kiukku ja hellemmät tunteet saivat hänessä vallan. "Pikku raukka! Sääli, että hän yritti niin kovasti olla minulle mieliksi. Hän oli väärässä, mutta onhan hän vielä kovin nuori. Minun täytyy kärsivällisesti opettaa häntä." Samalla John toivoi hartaasti, ettei Meg olisi mennyt kotiinsa – hän ei voinut sietää juoruja eikä muiden puuttumista heidän asioihinsa. Suuttumus leimahti Johnissa hetkeksi uudestaan, kun hän ajattelikin tuota mahdollisuutta; mutta sitten hän pelästyi, että Meg voisi itkeä itsensä sairaaksi ja se sai hänen mielensä jälleen lempeäksi. Hän kiiruhti askeleitaan päättäen olla rauhallinen ja ystävällinen, mutta lujaa, ehdottoman lujaa ja osoittaa, missä Meg oli laiminlyönyt aviovaimon velvollisuudet.

Meg puolestaan oli myös päättänyt esiintyä rauhallisen ja ystävällisen lujana ja osoittaa Johnille tämän velvollisuudet. Mieluimmin hän olisi juossut Johnia vastaan ja pyytänyt anteeksi saadakseen suukosen ja lohdutusta, jota kaipasi. Mutta nähdessään Johnin tulevan hän alkoi hyräillä muina miehinä ja jatkoi ompeluaan keinutellen tuolissaan kuten arvokas rouva ainakin.

John pettyi hiukan, kun ei tavannutkaan kotona hellää Niobeaa. Mutta oman arvonsa tuntien hän odotti, että Meg pyytäisi anteeksi. Hän ei sen vuoksi tehnyt aloitetta, vaan astui huolettoman näköisenä sisään ja asettui sohvan nurkkaan

huomauttaen henkevästi:

– Nyt alkaa uusi kuu, ystäväiseni.

– Aivan niin, Meg vastasi samassa äänilajissa.

Herra Brooke yritti keskustella yleisistä puheenaiheista, mutta rouva Brooke ei välittänyt vastata, niin että keskustelu vaimeni. John asettui ikkunan ääreen, avasi sanomalehden ja uppoutui siihen. Meg meni toisen ikkunan luo ja ompeli niin innokkaasti kuin hänen tohveliensa uudet rusetit olisivat olleet tärkeintä maailmassa. Molemmat olivat vaiti ja näyttivät täysin "rauhallisilta ja lujilta", ja kumpikin tunsi olonsa epätoivoisen tukalaksi.

Oh, ajatteli Meg, avioelämä on täynnä koettelemuksia, se vaatii kärsivällisyyttä yhtä paljon kuin rakkautta, kuten äiti väittää. Sana äiti johdatti mieleen muitakin äidillisiä neuvoja, jotka oli annettu kauan sitten ja joihin oli suhtauduttu epäilevästi ja vastahakoisesti.

"John on hyvä mies, mutta hänelläkin on vikansa, ja sinun täytyy oppia näkemään ne ja sietämään niitä. Sinun on muistettava, ettet itsekään ole virheetön. Hän on hyvin päättäväinen, mutta ei itsepäinen, jos puhut hänelle ystävällisesti järkeä etkä pane vastaan kärsimättömästi. Hän on tunnontarkka, varsinkin rehellisyydessä – ja se on kaunis piirre, vaikka te sanottekin häntä pikkumaiseksi. Kun sinä, Meg, et petä häntä sanalla etkä edes katseella, ansaitset hänen täyden luottamuksensa ja saat häneltä sen tuen, jota tarvitset. Hänen luonteensa on toisenlainen kuin meidän, me leimahdamme

äkkiä, mutta lepymme yhtä pian; hänelle taas on ominaista hiljainen, äänetön suuttumus, joka kerran sytyttyään ei ole helpolla sammutettavissa. Varo tarkoin herättämästä tuota vihaa, sillä onnesi ja rauhasi riippuu siitä, että voit säilyttää hänen kunnioituksensa. Tutki itseäsi, ja jos molemmat erehdytte, kiiruhda sinä ensin pyytämään anteeksi. Koeta välttää pikku riitoja, väärinkäsityksiä ja harkitsemattomia sanoja, jotka usein aiheuttavat surua ja mielipahaa."

Äidin sanat, etenkin viimeiset, palautuivat Megin mieleen, kun hän istui siinä käsitöineen auringon laskiessa. Tämä oli ensimmäinen vakava epäsopu heidän välillään. Megistä hänen omat harkitsemattomat sanansa tuntuivat nyt typeriltä ja epäystävällisiltä ja hänen vihansa lapselliselta, ja hänen sydämensä heltyi, kun hän ajatteli John-paran kotiintuloa ja moista vastaanottoa. Hän katsahti miestänsä kyynelet silmissä, mutta John ei huomannut sitä. Meg kääri työnsä kokoon ja nousi seisomaan, hän aikoi pyytää anteeksi, mutta John ei kiinnittänyt huomiotaan häneen.

Meg astui hitaasti huoneen poikki, sillä hänen oli vaikea voittaa ylpeyttään; hän tuli Johnin luo, mutta tämä ei kääntänyt päätään. Hetken koko aikomus tuntui Megistä mahdottomalta, mutta sitten hän tuli ajatelleeksi: "Jos teen parhaani, minulla on puhdas omatunto." Hän kumartui Johnin puoleen ja painoi keveän suudelman hänen otsalleen. Siinä samassa epäsopu oli tiessään: katumussuudelma oli parempi kuin mitkään sanat, John vetäisi hänet polvelleen lausuen hellästi:

– Oli julmaa nauraa sinun pienille hillopurkeillesi. Anna anteeksi, en enää koskaan naura sinulle.

Mutta monet monituiset kerrat hän sen jälkeenkin nauroi niille – yhdessä Megin kanssa. Molemmat selittivät, että heidän viinimarjahyytelönsä oli maailman parasta, sillä kotirauha säilöttiin tuohon pieneen perheriitaan.

Jonkin ajan kuluttua Meg kutsui herra Scottin päivälliselle ja valmisti tälle maukkaan juhla-aterian tarjoamatta alkupaloiksi kiukusta kiehuva emäntää. Hän oli niin iloinen ja viehättävä ja sai kaiken sujumaan niin hauskasti, että herra Scott tunnusti pitävänsä Johnia onnenmyyränä, ja koko kotimatkan hän päivitteli poikamiehen elämän kovuutta.

Syksyllä Megille tuli uusia koettelemuksia ja kokemuksia. Sallie

Moffat uudisti ystävyytensä. Hän pistäytyi tuon tuostakin juoruamassa

Megin pikku kodissa tai kutsui 'tuon poloisen' koko päiväksi omaan suureen taloonsa.

Se oli Megistä hauskaa, sillä kolkkoina päivinä hänelle tahtoi aika käydä pitkäksi. Kotona oli kaikilla omat toimensa. John viipyi iltaan asti, eikä Meg voinut kuin ommella, lukea tai hyöriä keittiöhommissa. Niinpä oli luonnollista, että hänelle tuli tavaksi lörpötellä ja pakista hiukan maailman menosta ystävättärensä seurassa. Ja katsellessaan Sallien kauniita tavaroita hän alkoi säälitellä itseään.

Sallie oli hyvin ystävällinen ja tarjosi Megille usein yhtä ja

toista, josta tämä piti. Meg torjui lahjat, koska tiesi, että John ei olisi niitä hyväksynyt. Mutta kerran pikku tyhmeliini teki sellaista, mikä pahoitti monta vertaa enemmän Johnin mieltä.

Meg tunsu tarkoin miehensä tulot ja oli ylpeä siitä, ettei John ollut antanut hänelle vain sydäntään vaan myös luottamuksensa raha-asioissa, joita muutamat miehet näyttivät pitävän kaikkein tärkeimpänä elämässä. Hän tiesi, missä John säilytti rahansa, ja hän sai vapaasti ottaa niin paljon kuin halusi, kunhan vain piti kirjaa menoistaan, maksoi kertyneet laskut kerran kuussa ja muisti aina, että oli köyhän miehen vaimo. Tähän asti kaikki oli sujunut hyvin, Meg oli ollut säästäväinen ja voinut arkailematta näyttää kuukausitilit Johnille.

Mutta tänä syksynä käärme luikerteli Megin paratiisiin ja viekoitteli häntä, kuten monia nykyajan Eevoja, ei omenalla vaan hienoilla vaatteilla. Meg ei pitänyt siitä, että häntä sääliteltiin ja että hän sai tuntea olevansa köyhä. Se suututti häntä, vaikka hän ei kehdannut sitä tunnustaa. Silloin tällöin hän tyyntynyt mieltään ostamalla jonkin sievän esineen, jotta Sallie ei luulisi hänen pakosta säästävän. Jäljestäpäin hän aina katui, sillä hänen ostamansa tavarat olivat harvoin hyödyllisiä. Eiväthän ne tosin paljon maksaneet, eikä hän siksi niistä enempää huolehtinutkaan. Mutta hänen huomaamattaan pikku ostoksia ilmaantui yhä uusia, eikä Meg heidän kaupungilla käydessään enää tyytynyt katselemaan syrjästä ystävättärensä kaupantekoa.

Mutta tuollaiset menot tulevat arvaamattoman kalliiksi. Kun Meg kuukauden lopulla laski tilinsä yhteen, hän suorastaan

kauhistui nähdessään loppusumman. Johnilla oli silloin paljon työtä ja hän jätti kaikki raha-asiat Megin huostaan. Seuraavan kuukauden tilipäivänä hän oli matkoilla ja vasta kolmannen kuukauden lopussa oli selvitettävä koko vuosineljänneksen tilit.

Se oli tapaus, joka ei milloinkaan lähtenyt Megin mielestä. Hän oli pari päivää aikaisemmin tehnyt jotakin kauheaa, joka painoi hänen omaatuntoaan. Sallie oli ostanut itselleen uuden silkkipukukankaan, ja Meginkin teki mieli uutta, kevyttä vierailupukua hänen musta silkkipukunsa oli kovin arkipäiväinen. Silkkiä sen piti olla, sillä ohuet kankaat sopivat vain nuorille tytöille.

Marchin tädillä oli tapana joka uutena vuotena antaa siskoksille kaksikymmentäviisi dollaria kullekin. Siihen oli vain kuukauden verran aikaa ja eräässä kaupassa oli parhaillaan tarjona kaunista sinipunervaa silkkiä harvinaisen halvalla. Megillä oli rahat hallussaan, uskaltaisikohan käyttää niitä? John oli aina sanonut, että kaikki mikä oli hänen oli myös Megin, mutta mahtaisiko hän hyväksyä sitä, että Meg noiden tiedossa olevien dollarien lisäksi kuluttaisi vielä toiset kaksikymmentäviisi talouskassasta? Siitäpä nousi pulma.

Sallie oli yllyttänyt Megiä, hän oli luvannut lainata rahaa ja johdattanut Megin ylivoimaiseen kiusaukseen. Kohtalokkaalla hetkellä kauppias kohotti ihanaa, hohtavaa silkkikangasta ja virkkoi: – Vakuutan teille, rouva, että teette hienon kaupan, ja Meg vastasi: – Olkoon menneeksi. Niinpä kangas leikattiin ja maksettiin, Sallie riemuitsi ja Megkin nauroi ikään kuin ostos

olisi ollut pikku juttu. Mutta lähtiessään kaupasta hänestä tuntui kuin hän olisi ollut varas ja etsintäkuulutettu.

Kotiin päästyään hän koetti vaimentaa omantunnon tuskia levittämällä ihanan kankaan eteensä. Mutta se ei hohtanut enää samalla tavoin eikä oikeastaan sopinutkaan hänelle; näytti kuin kankaan kuvioihin olisi painettu sanat "viisikymmentä dollaria". Hän pani sen pois näkyvistään, mutta se pyöri koko ajan hänen ajatuksissaan, ei iloisesti niin kuin uusi vaate muulloin, vaan kauhistavana, kuin mieletön teko, jota ei voi enää korjata.

Kun John samana iltana veti tilikirjat esille, löi Megin sydän kiivaasti ja ensi kerran avioliittonsa aikana hän pelkäsi miestänsä. Nuo ystävälliset, ruskeat silmät saattaisivat olla tuikeatkin, ja vaikka John oli tavallista paremmalla tuulella, Meg kuvitteli hänen olevan perillä asiasta, mutta jättävän sen toistaiseksi rauhaan. Talouslaskut oli kaikki maksettu ja kirjanpito oli havaittu virheettömäksi. John kiitteli Megiä ja oli juuri avaamaisillaan vanhan lompakon, jota he sanoivat pankiksi, kun Meg tietäen sen aivan tyhjäksi tarttui hänen käteensä ja sanoi hermostuneena:

– Et ole vielä nähnyt minun yksityistä tilikirjaani.

John ei milloinkaan pyytänyt nähdä sitä, mutta Meg tahtoi aina nimenomaan näyttää kirjansa hänelle. Oli hauska nähdä Johnin miesten tapaan ihmettelevän, miten omituisia tavaroita naiset tarvitsivat. Hän antoi tämän arvata mitä röyhelö merkitsi, udella mihin vyönauhaa tarvittiin, ja hämmästellä sitä, että naisen päähine syntyi samettipalasesta, kolmesta ruusunnupusta

ja parista nauhanpätkästä, jotka yhteensä maksoivat jopa viisi kuusi dollaria. Tällöin John näytti mielellään pitävän hauskaa Megin numeroiden kustannuksella, hän tekeytyi kauhistuneeksi moisesta tuhlaavaisuudesta, kuten aina silloin, kun hän eniten ylpeili ymmärtäväisestä vaimostaan.

Meg veti pienen tilikirjan hitaasti esiin ja laski sen Johnin eteen. Hän asettui tuolin taakse silittääkseen rypyt miehensä väsyneeltä otsalta ja virkkoi kasvava pelko sydämessään:

– John kulta, minua hävettää näyttää tämä kirja sinulle, sillä olen viime aikoina ollut kauhean tuhlaavainen. Liikun niin paljon ulkona, että tarvitsen yhtä ja toista, näetkös, ja kun Sallie kehotti minua ostamaan sen, niin seurasin hänen neuvoaan. Uudenvuoden lahjani korvaa kyllä hinnan puolittain, mutta jäljestäpäin minua kadutti, sillä tiesin ettet hyväksyisi tuota ostosta.

John nauroi ja veti hänet luokseen sanoen iloisesti: – Älä mene piiloon. En minä lyö sinua, vaikka oletkin ostanut noin ihastuttavat kengät. Minä olen ylpeä vaimoni jaloista, eikä haittaa, vaikka hän maksaakin kahdeksan tai yhdeksän dollaria kengistään, jos ne vain ovat hyvät.

Kengät olivat yksi viime aikojen menoeristä, ja Johnin katse sattui hänen puhuessaan pysähtymään niihin. "Mitä hän sanoo kun pääsee niiden viidenkymmenen dollarin kohdalle?" ajatteli Meg vapisten.

– Voi, se on vielä pahempaa, olen ostanut silkkisen pukukankaan, Meg sanoi epätoivoisesti mutta tyynesti, sillä hän

toivoi että pahin olisi pian ohi.

– No kultaseni, mikä se 'hirveä loppusumma' sitten on?

Tämä ei ollut Johnin tapaista ja Meg tunsi, että miehen suora katse, jota hän ei vielä milloinkaan ollut väistänyt, oli nyt häneen suunnattuna. Hän käänsi lehden ja katsoi samassa poispäin osoittaen summaa, joka ilman noita viittäkymmentä dollariakin olisi ollut aika suuri, mutta tuntui Megistä nyt suorastaan masentavalta. Hetken vallitsi huoneessa hiljaisuus. Sitten John sanoi hitaasti – ja Meg huomasi, että hänen oli vaikea kätkeä harminsaa:

– No niin, lieneekö viisikymmentä dollaria nyt paljon silkkipuvusta kaikkine koristuksineen ja hepenineen, joita nykyään käytetään.

– Sitä ei ole vielä ommeltu eikä koristettu, huokasi Meg hiljaa kauhistuen niitä suuria summia, jotka pukuun vielä menisivät.

– Kaksikymmentä metriä silkkiä on paljon pienen tytön leninkiin, mutta olen varma, että minun vaimoni on siihen pukeutuneena yhtä hienon näköinen kuin konsanaan Ned Moffatin Sallie, sanoi John kuivasti.

– Tiedän että olet vihainen, mutta en mahda sille mitään. En halua tuhjata rahojasi, mutta en arvannut että pienistä menoista kertyisi niin suuri summa. En voi välttää kiusausta, kun näen Sallien ostavan mitä hän ikinä haluaa ja säälivän minua, kun en minä voi. Minä yritän olla tyytyväinen, mutta se on vaikeata, ja olen kyllästynyt olemaan köyhä.

Meg lausui viimeiset sanat hiljaa ja luuli, ettei John

kuullut niitä. Mutta hän oli ne kuullut ja ne loukkasivat häntä syvästi, sillä hän itse oli Megin vuoksi kieltäytynyt monesta hauskuudesta. Meg olisi halunnut purra kielensä poikki sanottuaan sen, sillä John työnsi kirjat syrjään, nousi seisomaan ja virkkoi hiukan vapisevalla äänellä:

– Sitä minä pelkäsinkin, mutta minä teen minkä voin, Meg.

Jos hän olisi torunut tai vaikkapa lyönyt, ei se olisi koskenut kovemmin kuin nuo sanat. Hän juoksi Johnin luo ja kiersi kädet tämän kaulaan itkien katumuksen kyyneliä:

– John, oma rakas John, sinähän raadat aamusta iltaan – en minä tarkoittanut mitä sanoin, hän nyyhkytti. – Se oli ilkeätä, ihan väärin ja kiittämätöntä, en ymmärrä kuinka saatoinkaan sanoa niin! Voi, kuinka minä saatoin sanoa niin!

John ei soimannut häntä sanallakaan, vaan oli heti valmis antamaan anteeksi. Mutta Meg tiesi kuitenkin sanoneensa sellaista, mikä ei helpolla unohtuisi, vaikka John ei siihen viittaisikaan. Meg oli luvannut rakastaa häntä myötä- ja vastoinikäymisissä, mutta oli soimannut miestänsä köyhyydestä tuhlattuaan kevytmielisesti tämän ansaitsemia rahoja. Se oli kauheaa, ja pahinta oli, että John oli aivan kuin ei mitään olisi tapahtunut. Hän viipyi vain kauemmin työssä kaupungissa ja teki työtä kauan sen jälkeen kun Meg oli mennyt levolle ja nukkunut kyyneliinsä.

Meg tuli oman tunnontuskista melkein sairaaksi. Oli liikuttavaa nähdä hänen suruaan, kun hän kuuli Johnin peruuttaneen päällystakkitilauksensa. Megin kummastuneisiin

kysymyksiin John tokaisi yksikantaan: – Minulla ei ole varaa, rakkaani.

Meg ei vastannut mitään, mutta hetken kuluttua John löysi hänet itkemästä vanhan päällystakin äärestä niin katkerasti kuin olisi sydän haljeta.

Sinä iltana he keskustelivat kauan, ja Meg oppi rakastamaan miestänsä entistä enemmän hänen köyhyytensä vuoksi, sillä se oli tehnyt hänestä miehen, jolla oli voimaa ja rohkeutta kulkea omaa tietänsä. Se oli myös opettanut hänet kärsivällisesti sietämään rakastamiensa virheitä ja tekemään parhaansa heidän toiveidensa täyttämiseksi.

Seuraavana päivänä Meg voitti ylpeytensä. Hän meni Sallien luo, kertoi koko tarinan ja pyysi, että tämä hyväntahtoisesti ostaisi silkkikankaan. Hyväsydäminen Sallie suostui mielellään pyyntöön ja oli lisäksi niin hienotunteinen, ettei seuraavassa hetkessä lahjoittanut kangasta Megille takaisin.

Meg uudisti Johnin päällystakkitilauksen ja miehen tullessa kotiin pani ylleen päällystakin kysyäkseen, mitä John piti hänen uudesta silkkipuvustaan. Voi arvata mitä John vastasi, millä mielellä hän otti vastaan lahjan ja miten onnellinen aika tätä seurasi. John ei viipynyt myöhään työssään ja Meg lakkasi käymästä yhtä mittaa vieraisilla. Aamuisin onnellinen aviomies pukeutui uuteen päällystakkiinsa, ja iltaisin hellä pikku vaimo auttoi sen hänen yltään. Niin kului vuosi, ja kun juhannus joutui, Meg koki uuden elämyksen – syvimmän ja herkimmän naisen elämässä.

Eräänä lauantaipäivänä Laurie hiipi kiihtyneen näköisenä Kyyhkyslakan keittiöön, jossa hänet otettiin vastaan rummunpäristyksin. Melun sai aikaan Hanna, jonka toisessa kädessä oli paistinpannu, toisessa sen kansi.

– Kuinka pikku äiti jaksaa? Missä kaikki ovat? Miksei minulle kerrottu aikaisemmin? tiedusteli Laurie kiivaasti kuiskaten.

– Hymyilee kuin kuningatar, se kullannuru! Kaikki ovat yläkerrassa, eikä täällä saa pitää melua. Menkää olohuoneeseen, minä kutsun heidät alas. Ja Hanna katosi hihittäen mielissään.

Hetken kuluttua Jo tuli alakertaan kantaen ylpeänä sylissään suurta pielusta. Hän oli hyvin totinen, mutta hänen silmänsä loistivat ja ääni ilmaisi salaista liikutusta.

– Sulje silmäsi ja ojenna käsivartesi, hän kehotti.

Laurie peräytyi nopeasti nurkkaan ja sanoi rukoilevasti kädet selän takana:

– Ei kiitoksia, jätän sen mieluummin tekemättä. Minä varmasti pudottaisin ja särkisin sen.

– No, sitten et saa nähdäkään, virkkoi Jo päättävästi ja kääntyi kuin mennäkseen pois.

– Kyllä minä tahdon nähdä, mutta sinä saat vastata seurauksista, ja käskyä totellen Laurie urhoollisesti sulki silmänsä, jolloin jotakin laskettiin hänen syliinsä. Jo, Amy, rouva March, Hanna ja John purskahtivat nauruun, ja kun Laurie avasi silmänsä, hänen sylissään oli yhden pienokaisen sijasta kaksi.

Ei ihme että he nauroivat, sillä kveekarikaan ei olisi voinut

pysyä vakavana nähdessään Laurien ilmeen, kun hän loi silmänsä pienistä, viattomista pulmusista hilpeihin katselijoihin. Hänen katseessaan kuvastui sellainen kauhu, ettei Jo voinut muuta kuin istua lattialle ja suorastaan ulvoa naurusta.

– Kautta Jupiterin, kaksoiset! oli kaikki mitä Laurie sai hetkeen suustaan. Sitten hän kääntyi naisväen puoleen ja lisäsi kauhistuneen näköisenä:

– Ottakaa ne pian pois! Minäkin rupean kohta nauramaan ja ne voivat pudota.

John pelasti pienokaisensa ja alkoi astella edestakaisin huoneessa lapsi kummallakin käsivarrellaan, niin kuin tuntisi jo tarkoin kaikki lastenhoidon salaisuudet, ja Laurie nauroi niin, että kyynelet valuivat pitkin poskia.

– Tämä on vuoden paras juttu, eikö totta? En kertonut, koska päätin yllättää sinut, ja olen ylpeä siitä, että onnistuin, sanoi Jo kun vihdoin taas kykeni puhumaan.

– En eläissäni ole ällistynyt tällä tavalla. Eikö tämä ole hassua? Ovatko ne poikia? Mitkä nimet niille annetaan? Katsotaan niitä vielä. Tue minua, Jo, sillä kautta kunniani, toinen käy jo voimille, vastasi Laurie katsellen pienokaisia aivan kuten iso, hyvänsävyinen newfoundlandinkoira katselee kissanpoikasia.

– Tyttö ja poika. Eivätkös olekin kauniit? kysyi ylpeä isä ihastellen pieniä punaisia kääröjä, ikään kuin ne olisivat olleet enkeleitä, joilta vain siivet puuttuivat.

– Hienoimmat lapset, mitkä ikinä olen nähnyt. Kumpi on kumpi? kysyi

Laurie ja kumartui nähdäkseen nuo ihmeet lähempää.

– Amy satoi ranskalaiseen tapaan pojalle sinisen ja tytölle punaisen nauhan kaulaan, siitä voit aina tuntea heidät. Sitä paitsi toisella on siniset, toisella ruskeat silmät. Suutele heitä, Teddy-setä, virkkoi Jo kujeillen.

– Se ei taitaisi olla niille mieleen, esteli Laurie, joka muutoin harvoin oli ujo tuollaisissa tilanteissa.

– Totta kai ne pitävät; ne ovat jo tottuneet siihen. Suutele heti, hyvä herra! komensi Jo peläten, että Laurie pyytäisi jonkun sijaisekseen.

Laurie irvisti ja hipaisi huulillaan kummankin poskea, mikä sai toiset taas nauramaan ja lapset huutamaan.

– Enköös minä sanonut, etteivät ne pidä siitä! Katsokaa, kuinka tuo poika potkii, hosuu jo nyrkeillään kuin mikäkin. Kas, kas, Brooken vesa, aiotko iskeä miehen kimppuun, joka on yhtä voimakas kuin sinä itse? huusi Laurie huvittuneena iskusta, jonka sai vasten kasvojaan pienistä avuttomina huitovista nyrkeistä.

– Hän saa nimekseen John Laurence ja tytöstä tulee Margaret äidin ja isoäidin mukaan. Daisyksi häntä kyllä sanotaan erotukseksi Megistä, ja pikkumiehestä tulee luultavasti Jack, jollemme keksi parempaa, Amy virkkoi osoittaen tätimäistä mielenkiintoa.

– Tehkää hänestä Demijohn ja sanokaa lyhyiden vuoksi Demiksi, ehdotti Laurie.

– Daisy ja Demi – sehän sopii! Tiesinhän, että Teddy keksii,

huudahti Jo taputtaen käsiään.

Teddyn ehdotus hyväksyttiin, ja lapset saivat nimekseen Daisy ja Demi.

6.

VIERAILUJA

– Tule, Jo, on aika lähteä.

– Mihin?

– Et kai väitä unohtaneesi, että lupasit tulla tänään minun kanssani ainakin kuuteen kyläpaikkaan?

– Olen tosiaan tehnyt typeryyksiä ja ajattelemattomuuksia, mutta en varmasti ole ollut niin mieletön, että olisin luvannut lähteä kuudelle eri vierailulle yhtenä ja samana päivänä, kun jo yksikin pystyy pilaamaan minulta koko viikon.

– Sinä lupasit; mehän teimme vaihtokaupan: minun oli määrä piirtää sinulle Bethin kuva ja sinun tulla kanssani naapureille vastavierailuille.

– Kauniina päivänä – niinhän me sovimme, ja minä noudatan kirjaimellisesti sopimuksiani, Shylock. Idässä näkyy pilviä; nyt ei siis ole kaunis ilma enkä minä lähde.

– Älä yhtään kieroile. Nyt on ihana päivä, ei sateesta tietoakaan. Sinähän aina ylpeilet sillä, että pidät lupauksesi, ja nyt saat seistä sanojesi takana. Täytä velvollisuutesi, niin saat taas olla puolisen vuotta rauhassa.

Jo oli parhaillaan syventynyt puvun ompeluun. Hän näet oli perheen räättäli ja hänen erityiseksi ansiokseen luettiin, että hän osasi käyttää neulaa yhtä taitavasti kuin kynää. Oli kiusallista

keskeyttää työ ennen ensimmäistä sovitusta ja lähteä kuumana heinäkuun päivänä juhlatamineissa kyläilemään. Hän vihasi kaikkia muodollisia vierailuja eikä suostunut lähtemään, jollei Amy saanut lahjotuksi häntä tai vedotuksi vanhoihin lupauksiin. Nyt Jo ei päässyt yli eikä ympäri, ja heitettyään saksat kiivaasti pöydälle ja väitettyään, että ilmassa tuntui ukkosta, hän antoi periksi. Hän pani työnsä syrjään, otti hattunsa ja hansikkaansa ja sanoi Amylle, että uhrilammas oli valmis.

– Jo March, sinä saat pyhimyksenkin raivostumaan! Et kai aio lähteä noissa vaatteissa, huudahti Amy silmäillen häntä hämmästyneenä.

– Miksen lähtisi? Pukuni on puhdas, vilpoinen ja mukava, juuri omiaan kävelylle pölyisenä kesäpäivänä. Jos ihmiset pitävät tärkeämpänä pukuani kuin minua itseäni, en halua tavata heitä. Sinä voit pukeutua meidän kummankin puolesta ja olla vaikka kuinka tyylikäs. Sinun sopii kyllä olla hieno, minun ei kannata, ja sitä paitsi koristukset vain vaivaavat minua.

– Voi, voi! huokasi Amy. – Nyt hän on taas oikea vastarannan kiiski, ja tulen varmaan hulluksi, ennen kuin saan hänet kuntoon. En kai minäkään ilokseni lähde tänään, mutta meillä on seurusteluvollisuutemme, ja muita ei nyt ole sitä täyttämässä kuin sinä ja minä. Teen mitä ikinä haluat, Jo, kunhan vain pukeudut kunnollisesti ja koetat olla kohtelias. Sinä osaat keskustella, näytät suorastaan ylhäiseltä parhaissasi ja käyttäydyt niin kauniisti, että olen oikein ylpeä sinusta. Pelkään lähteä yksinäni, tule minulle turvaksi.

– Oletpa sinä aika viekastelija, kun tuolla tavoin imartelet ja houkuttelet vanhaa sisartasi. Ajatella, minä muka näyttäisin ylhäiseltä ja käyttäytyisin hienosti ja sinä pelkäisit lähteä yksinäsi! Enpä ole hullumpaa kuullut. No niin, minä lähden jos on pakko. Sinä saat olla retkikunnan johtaja ja minä tottelen sokeasti. Tyydytkö siihen? kysyi Jo, jonka itsepäisyys äkkiä muuttui lammasmaiseksi alistuvaisuudeksi.

– Olet oikea enkeli! Pukeudu nyt parhaisiisi, niin minä neuvon, miten sinun on meneteltävä, jotta tekisit hyvän vaikutuksen. Tahtoisin että ihmiset pitäisivät sinusta, ja kyllä he pitävätkin, jos vain koetat käyttäytyä hiukan miellyttävämmin. Kampaa tukkasi kauniisti ja pane vaaleanpunainen ruusu hattuusi; se sopii mainiosti, olet aika synkän näköinen yksinkertaisessa puvussasi. Ota vaaleat hansikkaasi ja kirjailtunenäliina. Poikkeamme Megin luo ja pyydämme hänen valkoisen päivänvarjonsa lainaksi, niin sinä voit saada minun kyyhkynharmaani.

Samalla kuin Amy itse pukeutui, hän jakeli määräyksiään ja Jo totteli, ei kuitenkaan aivan vastustelematta, sillä tytöltä pääsi raskas huokaus, kun oli pukeuduttava uuteen vierailupukuun. Hän kurtisti kulmiaan sitoessaan hatun nauhoja moitteettomasti solmuun. Hän taisteli hakasten kanssa kaulusta kiinnittäessään ja veti irstäen esiin nenäliinan, jonka koruompelu ärsytti hänen nenäänsä yhtäläisesti kuin edessä oleva vierailumatka hänen tunteitaan. Saatuaan lopulta kätensä ahtaisiin hansikkaisiin, joissa oli kolme nappia ja muodikkaat tupsut, hän arveli

olevansa kyllin hieno, kääntyi Amyn puoleen kasvoillaan tylsän alistuvainen ilme ja lausui nöyrästi:

– Olen minä totisesti kurja; mutta jos sinun mielestäsi kelpaan esiintymään, kuolen onnellisena.

– Näytät oikein tyydyttävältä, käännyhän hitaasti ympäri, niin tarkastan sinua huolellisesti.

Jo totteli, Amy järjesti hänen pukuaan hiukan sieltä täältä, peräytyi sitten askelen ja virkkoi hyväksyen:

– Kelpaat oikein hyvin; mikään hattu ei pukisi sinua paremmin. Tuo valkoinen on ruusuineen suorastaan ihastuttava. Vedä olkapäät taakse ja anna käsien olla vapaasti, ei se mitään vaikka hansikkaat vähän kiristävät. Ja hartialiina, sinä tosiaan osaat pitää sitä – minä sen sijaan en osaakaan. On hauska nähdä miten taitavasti se sinulta käy ja olen iloinen, että sait tuon kauniin liinan Marchin tädiltä; se on yksinkertainen mutta hieno, ja laskokset käsivarsien kohdalla ovat todella taiteelliset. Onko minun liinani suorassa? Ja olenko kohottanut hameeni lievettä tasaisesti? Tahtoisin jalkojeni näkyvän, sillä ne ovat kauniit, vaikka nenäni ei olekaan.

– On kauneus sielun riemu ainainen, lainaili Jo Keatsiä, hän asetti kätensä kiikariksi ja oli tuntijan silmin tarkastavinaan, miltä sininen sulka näytti kullankeltaista tukkaa vasten. – Annanko parhaan pukuni laahata maantien tomussa, vai saanko kannattaa sitä, neitiseni?

– Matkalla saat kannattaa, mutta sisällä sen on laahattava maata. Se on kauniimpaa, ja sinun on opittava hoitelemaan

helmojasi sirosti. Toinen kalvosimesi on puoliksi auki; napita se nopeasti. Et näytä koskaan huolellisesti pukeutuneelta, jollet ole tarkka pikku seikoissa, sillä niistä muodostuu miellyttävä kokonaisuus.

Jo huokasi ja kiinnitti kalvosimensa, mutta samalla hänen hansikkaan nappinsa ponnahtivat auki. Vihdoin viimein tytöt joutuivat valmiiksi ja lähtivät matkaan 'kuvankauniina', kuten Hanna selitti seisoessaan yläkerran ikkunassa katsomassa heidän jälkeensä.

– Jo hyvä, Chesterit ovat hienoa väkeä, ja minä toivoisin, että koettaisit esiintyä mahdollisimman sievästi. Älä lausu teräviä huomautuksia äläkä tee muitakaan tyhmyyksiä, ethän? Ole rauhallinen, hillitty ja vaitelias – se on varmintaa ja sopii parhaiten hienolle naiselle. Se käy sinulta kyllä helposti neljännestunnin ajan, virkkoi Amy heidän lähestyessään ensimmäistä vierailukohdetta, kun he sitä ennen olivat käyneet lainaamassa Megin päivänvarjon ja antaneet hänen tarkastaa heidät lapsi kummallakin käsivarrella.

– Vai niin. "Rauhallinen, hillitty ja vaitelias" – no, voin ehkä luvata, sillä olen joskus näytellyt hyvinkasvatettua nuorta naista ja tekee mieli koettaa, miten nyt onnistun. Minä olen lahjakas, saatpa nähdä; ole ihan huoleti.

Amy näytti helpottuneelta, mutta Jo veitikka noudatti hänen neuvoaan kirjaimellisesti: rauhallisena kuin kesäinen meri, viileänä kuin lumikinos ja vaiteliaana kuin sfinksi. Turhaan rouva Chester viittaili hänen ihastuttavaan romaaniinsa, ja

turhaan Chesterin neitokset koettivat johtaa puheen kutsuihin, huviretkiin, oopperaan ja muotiin. Kaikkeen ja kaikille tuli vastaukseksi vain hymy, kumarrus tai heikko "niin" tai "ei", joka tyrehtytti keskustelun. Turhaan Amy koetti vetää Jon mukaan keskusteluun, sähkötti hänelle: "Puhu" tai polki salaa hänen varpaitaan. Jo oli kuin täysin tietämätön kaikesta, kasvoilla ilme, joka oli "jäisen liikkumaton ja loistavan tyhjä".

– Kylläpä tuo vanhempi Marchin neideistä on ikävä ja mahtava olento! kuului joku talon naisista sanovan heti kun ovi sulkeutui vieraiden jälkeen. Jo nauroi itsekseen, kun he kulkivat eteiskäytävän poikki, mutta Amy ei näyttänyt tyytyväiseltä.

– Kuinka sinä saatoit käsittää minut niin väärin? Tarkoitin vain, että käyttäytyisit arvokkaasti ja hillitysti, ja sinä tekeydyitkin kivipatsaaksi ja pölkypääksi. Koeta olla hiukan seurallisempi Lambien luona, kerro juttuja kuten muut tytöt ja ole kiinnostunut pukeutumisesta, keimailusta ja kaikesta, mihin puhe kääntyy. He liikkuvat hienoimmissa seurapiireissä, ovat arvokkaita tuttaviamme ja haluaisin kaikin mokomin tehdä hyvän vaikutuksen.

– No, minä koetan olla miellyttävä. Lupaan lörpötellä ja kikattaa ja kauhastua ja ihastua miten kulloinkin haluat. Tämä onkin hauskaa, nyt esitän niin sanottua 'ihastuttavaa tyttöä'; osaan kyllä, sillä minulla on May Chester mallinani ja vien hänestäkin voiton. Onpa ihme, jolleivät Lambit sano: "Onpas tuo Jo March pirteä ja hauska tyttö!"

Amya pelotti vähän, sillä kun Jo alkoi oikkuilla, hänestä

oli pääsemättömissä. Amyn kasvoilla kuvastui hämmästyys, kun hän näki sisarensa sipsuttavan seuraavan vierailupaikan saliin, suutelevan sydämellisesti kaikkia nuoria neitoseja, suovan suloisen hymyn nuorille herroille ja ottavan hämmästyttävän vilkkaasti osaa yleiseen keskusteluun. Rouva Lamb, joka erityisesti suosi Amya, otti hänet heti huostaansa ja pakotti hänet kuuntelemaan laajaa selostusta Lucretian viimeisestä sairaudesta, sillä aikaa kun kolme nuorta herraa pysytteli läheisyydessä voidakseen tilaisuuden tullen vapauttaa hänet. Amyn oli siis mahdotonta hillitä Jota, joka näytti pahan hengen riivaamalta, hän näet päästi valloilleen yhtä vuolaan puhetulvan kuin konsanaan vanha rouva. Toiset kerääntyivät häntä kuulemaan, ja Amy koetti terästää kuuloaan saadakseen selvää, mistä oli puhe; hän kuuli vain katkonaisia lauseita, jotka saivat hänet kauhistumaan. Hämmästyneet silmät ja kohotetut kädet kiihottivat hänen uteliaisuuttaan, ja alituiset naurunpuuskat saivat hänet toivomaan, että pääsisi itsekin osalliseksi hauskuudesta. Voi käsittää, että häntä kiusasi kuulla tämänsuuntaisia katkelmia keskustelusta:

– Hän ratsastaa mainiosti. Kuka häntä on opettanut?

– Ei kukaan; hän on itse opetellut nousemaan satulaan, pitelemään ohjaksia ja istumaan suorana vanhassa satulassa, jonka hän pani puun oksalle. Nyt hän ratsastaa hevosella kuin hevosella, sillä hän ei osaakaan pelätä, ja tallimestari antaa hänen käyttää hevosia halvalla, koska hän pystyy totuttamaan ne naisten ratsastukseen. Hän on innostunut siihen, ja minä sanon aina

hänelle, että jos kaikki muu häneltä epäonnistuu, hän voi ruveta ratsuhevosten kouluttajaksi ja ansaita sillä tavoin leipänsä.

Tätä hirveätä puhetta kuullessaan Amyn oli vaikea hillitä kiukkuaan, kaikkihan tulivat tuon kertomuksen perusteella pitäneeksi häntä melkoisen hurjana nuorena neitinä. Ja se oli kuitenkin hänen suurin kauhunsä. Mitä hän saattoi tehdä? Vanha rouva oli vasta kertomuksensa puolivälissä, ja ennen kuin se päättyi, Jo oli taas vauhdissa, teki lisää huvittavia paljastuksia ja kauheita tyhmyyksiä.

– Niin, sinä päivänä Amy oli onneton, sillä kaikki hyvät hevoset oli tilattu ja kolmesta jäljelle jääneestä yksi oli rampa, toinen sokea ja kolmas sellainen ruohonsyöjä, että täytyi työntää multaa sen suuhun ennen kuin se lähti liikkeelle. Hienoja otuksia huviretkelle, vai mitä?

– Minkä hän valitsi? kysyi yksi nauravista herroista, joita kertomus kovin kiinnosti.

– Ei mitään niistä; hän oli kuullut puhuttavan joen vastarannalla olevan maalaistalon varsasta, ja vaikkei ainoakaan nainen ollut sillä ratsastanut, hän päätti yrittää, sillä hevonen oli kaunis ja virkku. Hän oli liikuttavan innostunut asiaan. Ei ollut ketään, joka olisi tuonut hevosen joen yli satuloitavaksi, ja silloin Amy vei satulan hevosen luo. Voitteko uskoa, hän souti itse joen poikki, nosti satulan pänsä päälle ja kantoi sen talliin vanhan rengin suureksi kummastukseksi!

– Ratsastiko hän tosiaan sillä hevosella?

– Tietysti, ja hänellä olikin oikein hauskaa. Luulin että

hänet kannettaisiin kotiin palasina, mutta hän hallitsi hevosen täydellisesti ja oli joukon sielu.

– Se oli todella rohkea teko! virkkoi nuori herra Lamb ja loi Amyyn hyväksyvän katseen. Häntä ihmetytti, mitä hänen äitinsä oli mahtanut tytölle jutella, kun tämä oli niin punainen ja vaivautuneen näköinen.

Ja Amy punastui yhä enemmän ja näytti vieläkin vaivautuneemmalta, kun puhe samassa kääntyi vaatteisiin. Eräs nuorista neideistä tiedusteli Jolta, mistä tämä oli ostanut kauniin hattunsa, joka hänellä oli huviretkellä päässään. Jo ei kaikessa tyhmyydessään älynnyt mainita kauppaa, josta se kaksi vuotta sitten oli ostettu, vaan virkkoi tarpeettoman avomielisesti:

– Oh, Amy värjäsi sen. Ostohatuissa ei ole milloinkaan hienoja värejä, sen vuoksi värjäämme hatut itse. On kätevää, kun sisar on taiteilija.

– Sehän on mainio keksintö! huudahti neiti Lamb, jota Jon puhe kovasti huvitti.

– Se ei ole vielä mitään verrattuna hänen muihin kykyihinsä. Se tyttö osaa tehdä mitä vain. Esimerkiksi hän tarvitsi siniset tanssikengät Sallien kutsuihin, ja silloin hän vain maalasi valkeat likaantuneet kenkensä mitä ihanimman taivaansinisiksi, ja ne näyttivät ihan silkkikengiltä, lisäsi Jo niin ylpeänä sisarensa taidoista, että Amy olisi tahtonut heittää käsilaukkunsa vasten Jon kasvoja.

– Luimme hiljattain erään teidän kertomuksenne, ja se oli mielestämme oikein hyvä, huomautti vanhempi neiti Lamb

tahtoen lausua kohteliaisuuden kirjailevalle neidille, vaikkei häntä tällä haavaa olisi sellaiseksi uskonut.

Jo tuli aina huonolle tuulelle, jos joku puhui hänen kyhäyksistään. Hän joko jäykistyi ja näytti loukkaantuneelta tai vaihtoi nopeasti puheenaihetta. Niin nytkin. – Ikävä ettei teillä ole parempaa luettavaa. Kirjoitan roskaa, koska se menee kaupaksi ja kansa pitää siitä. Aiotteko käydä New Yorkissa tänä talvena?

Jo huomasi heti hairahtuneensa melkoiseen epäkohteliaisuuteen, mutta peläten vielä pahentavansa asiaa hän päätti äkkiä lähteä ja sanoi hyvästinsä niin töksähtäen, että kolmelta henkilöltä jäi lause kesken.

– Amy, meidän on heti mentävä. Näkemiin, rakkaat ystävät, tulkaa toki pian meitä tervehtimään, odotamme teitä kernaasti joka päivä. En uskalla pyytääkään teitä, herra Lamb, mutta jos tulisitte, en varmastikaan hennoisi lähettää teitä pois.

Jo jäljitteli niin hullunkurisesti May Chesterin teeskentelevää puhetapaa, että Amy ei tiennyt itkeäkö vai nauraa, ja hän kiirehti huoneesta minkä pääsi.

– Enkö ollutkin hyvä? Jo kysyi tyytyväisen näköisenä, kun he jatkoivat matkaansa.

– Et olisi voinut olla hirveämpi, vastasi Amy murhaavasti.

– Mikä kumma sinut sai kertomaan minun satulastani ja hatuista ja kengistä ja kaikesta muusta.

– Mutta sehän oli hauskaa, ja ihmiset pitävät semmoisesta. He tietävät meidän olevan köyhiä, on ihan turhaa uskotella,

että meillä on palvelijoita tai että ostamme kolme, neljä hattua vuodessa ja käytämme yhtä hienoja ja kalliita tavaroita kuin he.

– No ei sinun silti tarvitse mennä kertomaan kaikkia meidän niksejämme ja turhanpäiten julistaa köyhyyttämme. Sinussa ei ole hitustakaan ylpeyttä etkä ikinä opi tietämään milloin pitää puhua ja milloin olla hiljaa, virkkoi Amy epätoivoissaan.

Jo-rukka näytti masentuneelta ja hieroi äänettömänä nenänpäätänsä tärkätyllä nenäliinallaan.

– Miten minun pitää täällä käyttäytyä? kysyi Jo heidän lähestyessään kolmatta paikkaa.

– Käyttäydy miten haluat; minä pesen käteni, vastasi Amy lyhyesti.

– Sitten pidänkin hauskaa. Pojat ovat kotona ja meille tulee oikein mukavaa. Tarvitsen totisesti hiukan vaihtelua, sillä hienous ei sovi minun rakenteelleni, vastasi Jo, joka tunsi päänsä olevan kerrassaan pyörällä näiden epäonnistuneiden yritysten jälkeen.

Kolme pitkää poikaa ja parvi herttaisia pikku lapsia tervehti tulijoita riemuissaan, ja Jon ärtyneet tunteet tyyntyivät heti. Hän jätti Amyn seurustelemaan emännän ja herra Tudorin kanssa, joka sattui parhaillaan olemaan talossa, liittyi nuorempien joukkoon ja huomasi vaihdoksen sangen virkistäväksi. Hän kuunteli kiinnostuneena koulujuttuja, leikki mukisematta koirien kanssa ja myönsi täydestä sydämestään, että "Tom Brown oli yliveto kaveri", huomaamatta mitään vikaa kiitoksen sanamuodossa.

Eräs pojista halusi näyttää kilpikonna-aitaansa, ja Jon innostus oli niin suuri, että talon emännän täytyi hymyillä oikoessaan päähinettään, joka poikien rutistusten jäljiltä oli sekasortoisessa tilassa.

Jätettyään sisarensa oman onnensa nojaan Amy nautti häiritsemättä olostaan. Herra Tudorin setä oli mennyt naimisiin englantilaisen naisen kanssa, joka oli ilmielävän lordin pikkuserkku, ja siksi Amy tunsi suurta kunnioitusta koko perhettä kohtaan. Sillä huolimatta amerikkalaisesta kasvatuksestaan hän ihaili suuresti hienoa syntyperää.

Mutta näinä autuuden hetkinäkään – keskustellessaan englantilaisen lordin etäisen sukulaisen kanssa – Amy ei unohtanut ajan kulkua. Säädettyjen vierailuminuuttien mentyä hän erosi vastahakoisesti ylhäisestä seurastaan ja lähti etsimään Jota toivoen, että parantumaton sisar ei olisi ryhtynyt mihinkään, mikä tuottaisi häpeää Marchin nimelle.

Olisi voinut tapahtua pahempaakin, mutta Amyn mielestä tämä jo oli kyllin hirveää. Jo näet istui nurmikolla poikaliudan ympäröimänä ja selosti ihailevalle kuulijakunnalleen Laurien uusimpia kujeita savikäpäläisen koiran loikoessa hänen juhlahameellaan. Yksi lapsista hätyytti kilpikonnia Amyn rakkaalla päivänvarjolla, toinen söi piparkakkua pitäen Jon hienoa hattua lautasena ja kolmas pelasi palloa hänen hansikkaillaan. Mutta kaikilla oli hauskaa, ja kun Jo keräili hujan hajan viskellyn omaisuutensa lähteäkseen, tuli koko joukko saattelemaan ja pyysi häntä tulemaan pian uudelleen.

– Reiluja poikia, vai mitä? Tunnen itseni taas nuoreksi ja virkeäksi, virkkoi Jo astellen tietä kädet tapansa mukaan selän takana, mutta tällä kertaa myös pitääkseen piilossa tahraantuneen päivänvarjon.

– Miksi sinä välttelet herra Tudoria? kysyi Amy huomauttamatta sanallakaan Jon kurjasta ulkoasusta.

– Minä en pidä hänestä; hän leuhkii aina, tiuskii sisarilleen, tuottaa harmia isälleen ja puhuu epäkunnioittavasti äidistään. Laurie sanoo että hän hurjistelee, enkä minä välitä hänen tuttavuudestaan.

– Pitäisi sinun olla edes kohtelias. Nyökkäsit hänelle vain kylmästi, sen sijaan hymyilit äsken kerrassaan ystävällisesti tervehtiessäsi Tommy Chamberlainia, jonka isä on vain sekatavarakauppias. Päinvastoin sinun olisi pitänyt menetellä, virkkoi Amy moittivasti.

– Eikä olisi, intti Jo. – En ihaile enkä pidä arvossa Tudoria hiukkaakaan, olkoon vain hänen isänsä sedän kummin kaima kolmannessa polvessa sukua lordille. Tommy on köyhä ja ujo, mutta hyväsydäminen ja hyvin lahjakas. Minä pidän hänestä ja osoitan sen mielelläni, sillä hän on gentlemanni isänsä ruskeista paperipusseista huolimatta.

– Sinun kanssasi ei kannata väitellä, valitti Amy.

– Ei kannatakaan, hyvä ystävä, myönsi Jo, niin että näytetään iloisilta ja jätetään tänne käyntikorttimme. Koko Kingin perhe näyttää olevan poissa kotoa, ja siitä olen syvästi kiitollinen.

Kun tuo velvollisuus oli suoritettu, jatkoivat tytöt matkaansa

ja Jo sai taas uuden kiitoksen aiheen, kun viidennessä paikassa, johon he saapuivat, talon nuoret neidit eivät voineet ottaa vieraita vastaan.

– Mennään nyt kotiin ja jätetään Marchin tädin vierailu toiseen kertaan. Sinne voimme mennä milloin hyvänsä, ja on aika tylsää laahata tomussa parasta pukuaan, kun on vielä väsynyt ja pahalla tuulella.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.